

# DARBININKAS

XLII NR. 32

910 WILLOUGHBY AVE.  
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽIS - MAY 7 D. 1957 M.

Administracija GLenmore 2-6916  
Redakcija GLenmore 9-7281

10 CENTŲ

## Kodėl Jungtinės Tautos Tyli?

SENAT. KNOWLAND KALTINA JT DĖL SOVIETINIO KOLONIALIZMO

Amerikos gydytojų draugijos seime Miami, Fla. balandžio 26 d. senatorius Knowland savo kalboje plačiau palietė JT veiklą.

Jungtinės Tautos, — sakė Knowland, — jau eilė metų svarsto Azijos ir Afrikos koloninių tautų laisvės problemas. Šios problemos, kol joms bus rastas tinkamas sprendimas, yra ir pasilikę labai svarbios.

Bet kodėl (JT) nariai tyli ir nesvarsto Jungtinėse Tautos Latvijos, Lietuvos, Estijos laisvės suaiškinimo?

— klausė sen. Knowland, — Čia mes turime aiškų, prima facie atvejį, kaip Sovietų Sąjunga sulaužė savo tarptautines draugingumo ir nepuošimo sutartis. Čia mes turime trijų nepriklausomų tautų ir Sovietų Sąjungą vienašališko įjungimo ir jų pavertimo kolonijom aiškų atvejį.

## KNOWLANDAS PRIEŠ PASKOLĄ LANKIJAI

Sen. Knowlandas gegužės 5 kalbėjo Amerikos žydų lygoje kovai prieš komunizmą. Jis griežtai pasisakė prieš Amerikos pinigų davimą komunistinei Lenkijai, kaip lygiai ir prieš Amerikos sprausminių lėktuvų davimą komunistinei Jugoslavijai.

„Mes turime daug gerų ir ištikimų sąjungininkų, — kalbėjo Knowlandas, (laisvą Kiniją, arba Formozą, Turkiją, Pakistaną, Korėją, Viet Namą, Thailandą ir Filipinų respubliką), kurie labiau reikalingi sprausminių lėktuvų. Jie visi turi turėti pirmenybę prieš Jugoslaviją“.

Paskui sen. Knowlandas pareiškė pagarbą mirusiam sen. McCarthy, kovotojui prieš komunistizmą.

## UNIŲ BOSA VĖL PRIČIUPO

Transporto unijos prezidentą Dave Becką traukia atsakojamų mokesčius 1950. Jų susidarė 56,419.40 dol. Beckui gresia 5 metai kalėjimo ir 10,000 dol. baudos.

## KETURIOS DIENOS PO VANDENIU

Atominis povandeninis laivas „Nautillus“ atvyko į Brooklyn uostą. Jis padarė jau 37,956 mylias ir po vandeniui išbuvo 3,306 valandas. Didžiausias tarpas, kurį išbuvo po vandeniui, buvo 265 valandos, arti keturių dienų. Įgula sakė, kad po vandeniui jaučiasi geriau nei viršum vandens, nes ten nėra supimo.

## METESKY KOMPENSACIJA

„Bombininko“ Metesky advokatas pareiškė pretenzijas, kad Metesky gautų kompensaciją už sužeidimą. Sužeistas jis buvo 1931 rugsėjo 5 firmos, kurią perėmė Con. Edison. Con. Edison aiškinasi, kad tada Metesky pasivėlė pareikšti savo pretenzijas, dėl to jos buvo atmetos.

• Izraelis kasdien pasirodo po 300 naujų imigrantų, 1957 bus jų viso per 100,000. Daugiausia iš Egipto ir šiaurės Afrikos.

## Kokiais ginklais Europą ginti?

KARIUOMENĖS MAŽINIMAS IR ATOMAI DARO KRIZĘ NATO EILĖSE

Nato konferencija pirmą kartą sušaukta Bonnoje, ne Paryžiuje, dalyvaujant 15 valstybių ministeriam.

Ji parodė pačią Nato organizaciją atsідurus krizėje.

Krizę padarė Anglijos sugalvota saugumo sistema. Vietoj sausumos kariuomenės ji apsisprendė savo saugumą paremti atominiu ginklavimu, kuris atgrasytų užpuoliką. Tokia Anglijos saugumo politika dvejopu būdu palietė Nato kitus narius. Viena, iš Vokietijoje laikomų 80,000 kariuomenės Anglija atšaukia 30,000 ir sumažina saugumą. Paliekama kariuomenė Angli-

ja apginkluoja atominiiais pabūklais ir tuo kelia nepasitenkinimą tų, kurie yra priešingi atominiam ginklavimuisi.

Tas nesutarimas iškilo pirmuose Nato konferencijos posėdžiuose. Danija, Norvegija, Olandija, Vokietija ir net Prancūzija kritikavo Anglijos sistemą pasitikėti atomais ir mažinti kariuomenę. Jie įrodinėjo, kad sausumos kariuomenės niekas visiškai negalės pakeisti, ir reikalavo ginklavimo pusiausvyros.

Anglijos siūlomas Nato kariuomenės apginklavimas atomais yra nepopuliarus masėse. Vokiečių socialistų lyderis

Ollenhaueris yra pareiškęs, kad jie kovos ne tik prieš Vokietijos kariuomenės apginklavimą atomais, bet ir prieš atominių pabūklų laikymą Vokietijos žemėje. Pati Vokietijos vyriausybė buvo priversta pareikšti, kad Vokietijos kariuomenė atomų neturi ir nenumato jų tuo tarpu turėti.

Nors Olandija, Norvegija, Danija, Vokietija drąsiai atmetė Maskvos grasinimus, jei jos išleis bazes su atominiais ginklais, tačiau Maskvos propaganda prieš pat Nato konferenciją savo pasiekė, ir Nato konferencijoje buvo jaučiama santūrumas prieš atominius ginklus.



NATO KONFERENCIJA LONDONE. Kairėje Anglijos min. Selwyn Lloyd, dešinėje valst. sekr. J. F. Dulles.

## Jaunimo reikalai senate

Senato komisija surinko medžiagą apie Amerikos jaunimo nusikaltimus. Iš tos medžiagos komisija padarė išvadą, kad jeigu nusikaltimai taip augs, kaip lig šiol, tai

## Lenkija grįžta prie antsnukių

Lenkijos spaudai Gomulka uždeda vėl antsnukį. Viešai galima skelbti tas nuomones, kurios yra partijos priimtoms. Kai pernai Bulganinas reikalavo suvaržyti lenkų spaudą, lenkai mandagiai atmetė. Dabar jau Maskvai nusileido.

## KODĖL „PRISIPAŽINO“

Amerikietis katalikų kunigas Fulgence Gross neseniai paleistas iš Kinijos komunistų kalėjimo spaudos konferencijoje pasisakė taip buvęs kančiamas, kad jis prisipažino esąs Amerikos šnipas ir visa, kotik reikalavo iš jo tardytojai. Paleistas ir atvežtas į Hongkongą, jis atsisakė korrespondentam bet ką sakyti, vis dar bijodamas komunistų keršto.

• Adlai Stevensonas, buvęs saktė prieš Amerikos didžiųjų vandenilio bombų sprogdininkandatas į prezidentus, pasiūmus.

• Vengrijos radijas suminėjo, kad Vengrijos komunistų partija dabar turi 300,000 narių. Prieš sukilimą turėjo 900,000.

1965 teismuose atsідurs vienas milijonas jaunimo. Komisija sako, kad per metus serga apie 200,000 jaunimo lytinėm ligom; tarp jaunimo eina pornografinės literatūros apie už pusę milijardo dolerių. Paskutiniu metu visokiems jaunimo nusikaltimams pastebėtas didelis jaunimo vykimasis į Meksiką, kur visokiems iškrypimam yra daug laisvės.

Komisija pateikė eilę pasiūlymų. Tarp jų, sakysim, draudžiama janesniam kaip 18 metų be tėvų ar be specialaus leidimo pereiti Meksikos sieną.

## AUSTRIJA RINKO PREZIDENTĄ

Austrija sekmadienį rinko prezidentą. Laimėjo socialistų kandidatas Adolf Schaerf. Jis lig šiol buvo viceprezidentas ir partijos pirmininkas. Gavo 2,259,097 balsus. Jo konkurentas liaudies partijos (katalikų) atstovas prof. Denk gavo 2,160,424 balsus. Tai jau po karo trečiasis eilės prezidentas socialistas.

## MACMILLANAS VYKSTA Į MASKVĄ

Anglijos min. pirmininkas Macmillanas, atsilieplamas į Sovietų min. pirm. Bulganino laišką, numato jau vykti į Maskvą. Tačiau tą kelionę nori atidėti iki rudens, kada bus jau įvykę Vokietijos rinkimai ir kada Anglija jau bus atlikusi vandenilio bombos mėginimus.

## Ginčus išlyginsim susitarimo keliu

Jungt. Pavergtų Tautų sesija Strasboure baigėsi balandžio 30. Tarp sveikinimų, kurių konferencija susilaukė daugiausia dėmesio atkreipta į Vokietijos parlamento nario Kiesingerio pareiškimas. Jis kalbėjo, kad

Vokietija niekada nesigriebs Hitlerinių metodų tarpvalstybiniam ginčam spręsti ir kad Vokietija, Lenkija, Čekoslovakija tarpusavio nelygumus turi gražumu išlyginti. Pabrėžė taip pat, kad Vokietijos ir rytų Europos likimas yra artimai susijęs.

Prancūzijos buv. min. pirm. Bidault sveikinime buvo pasakyta, kad pavergtosios tautos yra paliktos savo pačių likimui, kaip tai parodė Vengrijos atvejis. Valstybės, kurios galėtų jų išlaisvinimu rūpintis, vengia atsakomybės ir slepiasi už Jungtinių Tautų skraistės, kitos neturi nė moralinės reikalingos atmosferos. Tačiau ar jos nori ar nenori pavergtųjų laisvės siekimas nesugniuždomas, ir jis reikiiasi sprogimais.

## SENATORIUS McCARTHY MIRĖ

Jis atliko pareigą, kai kiti nedrįso

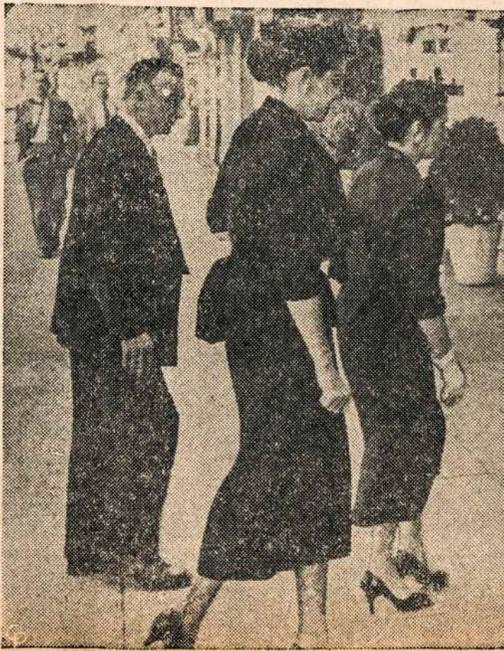
Joseph R. McCarthy, Wisconsin senatorius, š.m. gegužės 2 mirė, eidamas 47 metus. Jo mirtis privertė spaudą iš naujo perbėgti per jo darbus. Spauda nedarė galutinės išvados, o tik pabrėžė, kad senatorius buvo vienas iš kontraversiškausių asmenų. Tai reiškia, kad dėl jo buvo nuomonės labai skirtingos.

Vieniems jis rodė patriotas ir kovotojas prieš komunizmą pačios Amerikos įstaigose. Kitiems jis buvo demagogas, asmenų niekintojas ir naikintojas.

Jo kovą prieš komunizmą jie vadino „mackartizmu“. La-

## Sovietai laiko provokacija

Kad Amerikos laivyno dalis išsikėlė Lebanone ir nuvyko į sostinę Beirutą, sovietų spauda vadina Amerikos provokacija.



SEN. McCARTHY kūrė aplankyti kopyčelėje eina jo žmona (prieky) ir jo brolis.



DU DIDIEJI DEMOKRATAI — buvęs prezidentas H. Trumanas ir buvęs kandidatas į prezidentus A. Stevensonas — posėdžiavo Washingtono ir rengiasi vykti į pietus, kuriems įėjimas kainuoja po 100 dol.

## Demokratai kaltina vyriausybę

• Prezidento Eisenhowerio vyriausybė gegužės 5 susilaukė aštrios kritikos iš demokratų. Jų komitetas Washingtono turėjo pavasarinę sesiją ir paskeibė deklaraciją. Joje kaltina Eisenhowerio vyriausybę, kad jos politika prislėgė vidutinį pilietį. „Turtingieji praturtėjo ir neturtėliai nuskurdė“, sakoma deklaracijoje. Pirminė konkretų pavyzdžių: naftos kompanijos, pakeldamos kainas, uždirbo papildomus vieną milijardą dol., o vartotojas turi tai sumokėti. Demokratai reikalavo mokesčių sumažinimo smulkiesiems mokesčiams.

Labiausiai buvo puolama užsienių politika.

„Kai prezidentas Eisenhoweris ir sekretorius Dulles perėmė pareigas, Jungtinės Valstybės buvo gerbiamos ir jom buvo pasitikima laisvame pasaulyje.“

„Šiandien mumis nepasitiki ir net mūsų prisibijo mūsų draugai“.

Kaltino, kad Amerikos vyriausybės politika atsūme Angliją, Prancūziją, Izraelį. Sąjunga su Anglija ir Prancūzija buvo Nato pagrindas. Dabar ji yra nukentėjusi ir tik pamažu gali atsigausti. Politinio vadovavimo Amerika neturinti. Eisenhowerio - Dulles politika esanti vienos improvizacijos, vietoj vadovavimo ji rodo apeasmentą, vietoj darbų vaidybą ir vietoj informacijos šūkius.

Eisenhowerio sugalvotą šūki, kad prasidėjo „naujo respublikonizmo“ laikai, dem. Williams, iš Michigano, pavadino „dinamišku nieko neveikimu“, o kitą šūki „modernų respublikonizmą“ Rayburn pavadino „modernia seniena“.

Kritikoje dalyvavo visos įžymybės: H. Trumanas, A. Stevensonas, Achesonas, Reiburnas, Harrimanas.

## Vienybės ieškant

Mums praneša: Š. m. gegužės 5 įvyko pasitarimas politinės veiklos konsolidacijos reikalui. Dalyvavo trys komisijos (delegacijos): 1. K. Skirpa, J. Kaminskas, Pr. Vainauskas; 2. V. Rastenis, V. Alksnis, B. Bieliukas; 3. J. Brazaitis, J. Slepetytis, V. Vaitiekūnas.

Vlike dalyvaujančių grupių vardu buvo padaryti du įvadininiai pareiškimai, liečiant pasitarimo tikslą ir paskirų grupių specifinių klausimų svarstymo metodą. Po platesnio motyvavimo Vlike dalyvaujančių grupių vardu buvo pareiškšti septyniais punktais suformuluoti dėsniai, kuriuos siūlyta dėti tarimosi pagrindan.

LNT delegatų pasiūlymu, sutartas kitas pasitarimas birželio 8, norint duoti laiko visom pasitarime dalyvavusiom grupėm susisiekti su platesniais jų atstovaujamais sluoksniais ir parengti jų pažiūrų išdėstymą.

★  
Valstybės išdo valdytojas G. M. Humphrey pasitraukia iš pareigų nuo liepos 1 ir bus plieno korporacijos prezidentas. Pasitraukia taip pat apsaugos sekretorius Wilsonas. Kviečiamas atgal į vyriausybę Robert B. Anderson, buvęs apsaugos sekretoriaus pavaduotojas. Dabar jis numatomas ar apsaugos sekretorium ar išdo valdytoju.

(Nukelta į 3 psl.)

# Tėvai sukilo prieš savo vaiką

Dr. Albert Schweizer, žinomas pasaulio autoritetas mokslu ir filantropijos srityse, buvo pati viršūnė propagandoje prieš atominių bombų mėginimus.

Balandžio 23 jis pasakė kalbą per Norvegijos radiją apie atominių bombų bandymo pavojus. Jo kalba buvo perduodama norvegiškai, angliškai, prancūziškai, vokiškai ir rusiškai.

Kokios rūšies yra tie radioaktyvūs elementai, kurių mažiausios dalelytės išskyla orą, sproguos atminei bombai, ir paskui vėl krinta į žemę? — klausė Schweizeris ir pats atsakydamas tęsė toliau:

Tai pažymėtini porūšiai tų pačių paprastų neradioaktyviųjų elementų. Jų cheminė sudėtis yra tokia pat. Tik jų atominis svoris yra kitas. Pavojingiausi elementai yra šie: fosforas (atominis svoris 32), kalcijus (45), jodas (131), geležis (55), vismutas (210), plutonijus (239), cesijus (137), stroncijus (89), baesijus (137). Jeigu vandenilio bomba yra aprausta koboltiniu lukštu, tai prisideda dar ir koboltas (60).

Ypačiai pavojingi elementai, kurie reliatyviai ilgai išsilaiko ir stipriai radiją spinduliuoja.

Tarp jų pirmoji vieta tenka stroncijui 90. Radioaktyvinėse dulkėse jo esti apščiui. Ir koboltas yra pavojingas.

**• MOKSLININKAI ŠAUKIA SUSTABDYTI ATOMINIUS BANDYMUS • ALBERT SCHWEIZERIS IR KITI MOBILIZUOJA PRIES ATOMINIŲ BOMBŲ BANDYMUS VIEŠĄ OPINIJA IR NURODŲ, KUO TIE BANDYMAI YRA PAVOJINGI • VIESA OPINIJA IR ATOMINĖ DEMAGOGIJA.**

Šitie elementai padidina oro radioaktyvumą. Bet tas oro radioaktyvumas nėra pakankamai stiprus, kad pradurtų mūsų kūno odą. Kas kita, kai ji įkvėpuoji. Tuo keliu radioaktyvūs elementai įsiveržia į mūsų kūną. Didesnis pavojus yra dar tas, kad nuo radioaktyvaus oro, radioaktyvumą gauna vanduo ir maistas, kurį geriname ir valgome.

Bikini ir Sibire vykdytų sprogimų dėka Japonijoje iškrinta lytaus, kurio vandens negalima gerti — tiek jis yra stipriai radioaktyvus. Visame pasaulyje, kur buvo tiriamas lytaus vanduo, buvo pastebėtas protarpiais radioaktyvus lytus. Net tiek stipriai, kad vandens negalima gerti.

Jeigu pastebimas kur radioaktyvus vanduo, tai yra ženklas, kad toje vietoje žemė yra daug daugiau radioaktyvi. Ji yra radioaktyvi ne tik nuo to lytaus bet ir nuo dulkių. Radioaktyvūs tuo atveju yra ir augalai.

Labiausiai dėmesio verta, kad augalai sukrauja savyje radioaktyvumo „sandėlius“.

traukdami jį iš oro, iš vandens. Tokio proceso dėka gali susirinkti radioaktyviųjų elementų dideli kiekiai.

Kokius kiekius radioaktyvumo jie susikrauja, rodo skaičiai, gauti stebint šiaurės Amerikoje Columbijos upę, kur nutekėjo atominės energijos iš Hanfordo atominių dirbtuvių. Ten paties vandens radioaktyvumas nebuvo didelis. Bet tos upės žuvų radioaktyvumas buvo 150,000 kartų didesnis; kregždukai, kurie buvo maitinami vabzdžiais iš upės, buvo 500,000 kartų labiau radioaktyvinti; o vandeninių paukščių kiaušinio trynys to radioaktyvumo turėjo susikrovęs vieną milijoną kartų daugiau nei vanduo.

Jeigu oficialiai pranešama, — kalbėjo Schweizeris — kad oro radioaktyvumas nepasiekia ribos, kada jis yra pavojingas žmogaus sveikatai, tai nekalbama pro šalį.

Jeigu mum tiesiogiai ir nėra kenksmingas radioaktyvus oras, tai netiesiogiai yra pavojingas tas radioaktyvumas, kuris yra nusileidęs iš viršaus, kuris nusileidžia ir kuris dar nusileis. Tą pavojų imame sukiu su radioaktyviu vandeniu, su augaliniu ir gyvuliniu maistu, kurie yra susikrovę radioaktyvumo išteklius.

Deja, mūsų nenaudai, šiuo atveju gamta susikrauja tai, ką ji tik gauna paimti iš oro.

Schweizerio tikslas buvo ne tik painformuoti apie radioaktyvumo pavojų. Pagrindinis jo tikslas buvo praktinis — sustabdyti toliau visokius atominių bombų mėginimus. Tie bandymai būsia tikrai sustabdyti, jei viešoji opinija spaus vyriausybę.

Panašų atsisaukimą paskelbė ir Prancūzijos atominis specialistas Joliot Curie. Keliolika Vokietijos fizikos mokslininkų paskelbė atsisaukimą, kad Vokietija atsisakytų nuo ginklavimosi atomais ir t.t. Banga prieš atominius bandymus eina šiuo tarpu per opiniją.

Informaciją baigiant, betgi atkreiptina dėmesio į keistą reiškinį: tos rūšies mokslininkai, kurie atominę energiją išsukė iš atomo ir paleido į laisvę, dabar šaukia: stabdykite, gelbėkitės; tėvai šaukia prieš savo vaikus.

Pažymėtinas ir keistas mokslininkų tikėjimas, išreikštas Schweizerio žodžiais: „Jei pasiseks atominius bandymus sustabdyti, tai mūsų vargšai žmonijai prasidės saulės ir vilčių nušviesta ateitis“. Kaip mažai reikia tai „saulėtai ateičiai“!

Trečias reiškinys — tai tikėjimas, kad reikia tik opiniją įkinkyti į darbą, ir bus atominiai bandymai sustabdyti.



PRINCAS PILYPAS, karalietis ir Elzietos II vyras. Welsh gvardijos pulkininko uniformoje.

Čia jau nebe mokslininkų sritis, gal politikų, o vienas iš jų, publicistas L. Stucki kalbas apie atomus pavadinu „atomine demagogija“.

## Vilnonės medžiagos Lietuvai

- Medžiagos vyrų ir moterų eluotėms, švarkams, suknelėms.
- Siūliniai, rayoniniai, medvilniniai kaspiniai, vilnų audiniai. Yrdais ir gabalais.
- Didelis spalvų ir pavyzdžių pasirinkimas.
- Geriausios rūšys, prieinamos kainos.

(Atsinešk šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas)

**SAMUEL BECKENSTEIN, INC.**  
TRYS DIDELES KRAUTUVES  
118 Orchard St. 125 Orchard St. 130 Orchard St., N. Y. C.  
GRamercy 5-1525

Closed Saturday, open Sunday 9 A. M. to 6 P. M.  
Privaziavimas: 8 Ave. Ind. Line, Train D iki Delancy St. Nuo čia pėsčiam trumpas kelias iki Orchard St.

## FOTO STUDIJA P. GAUBYS, savininkas

VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukų 8x 10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), PORTRETAI, VAIKŲ nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau nei kitur.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.  
(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)  
Tel.: VI 6-2164  
po 6 val. vakarų, nedarbo dienom visą dieną.

Evergreen 8-9794

## M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS  
savininkas

Sulaakstyti automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET  
BROOKLYN 11, N. Y.

## WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

Brooklyn 27, N. Y.  
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

## Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

1. Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekomunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai.
2. Pobūviams, šokiams, vestuvėms ar šiaip šventėms nuomoja už prieinamą kainą.
3. Geriausi ir įvairiausi gėrimai pigiausiomis kainomis.
4. Lietuviški maisto gaminiai.
5. Naujai išpuošta šokių salė.

Nuomavimo reikalu kreipkitės į managerį V. E. MIKALAUSKĄ asmeniškai ar telefonu EV 4-9672 arba pas pavad. K. Vaitaitį

## BANGA TELEVISION SERVICE

340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y.  
Tel.: APplegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami

VOKIŠKI HI—FI „BLAUPUNKT“ aparatai bei vietiniai HI—FI fonografi ir stiprintuvai.

GARANTUOTAI TAISOMA:

- TELEVIZIJA
- AM—FM RADIO
- AUTO RADIO
- HI—FI

DARBAS ATLIEKAMAS PRITYRUSIO TECHNIKO, PRIPAŽINTO RCA, NEW YORKE  
DARBO VALANDOS: KASDIEN nuo 9 val. ryto iki 7 v. p. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

## KAS KATALIKAM TINKA IR KAS NETINKA

### SPAUDA

Tėviškės Aidai — tokis laikraštis eina Australijoje jau antri metai. S. m. kovo 7 nr. jis tęsia Stasio Ylos straipsnį „Katalikų atsakomybė viešajame gyvenime“. Jo kai kurie nurodymai tebėra aktualūs netik Australijoje, ir juos čia sutraukiame:

**1. Katalikiškosios akcijos ir partijos veikėjų reikalai:**

Katalikų veikėjams netinka maišyti katalikiškosios akcijos sritis su politine sritimi. Tiems, kurie yra aktyvūs politinėje

veikloje „nėra imtis atsakingų pareigų katalikiškoje akcijoje“.

**2. Pareiga dalyvaujantiems politikoje:**

„Politinė sritis katalikai turi specialią atsakomybę, kurią primena pop. Pijus XII, būtent — vengti oportunizmo ir saugotis klaidžios 'situacinės moralės'. Moralinis politikos atnaujinimas būtų tiesioginis uždavinys tų katalikų, kurie

dalyvauja politikoje“.

**3. Pareiga dalyvaujantiems katalikų akcijoje:**

Kitų katalikų, kurie nedalyvauja politikoje — o tokių „yra žymiai daugiau negu priklausantių politiniams katalikų padaliniam — yra pareiga imtis uždavinio, kuris „lig šiandien turi didžiausio aktualumo“ — dvasinės restauracijos, rechristianizacijos. Tai katalikiškoji akcija, kuri vykdoma individualiai ir specialiose katalikų organizacijose.

**4. Katalikiškosios akcijos ir politikos suplakimas:**

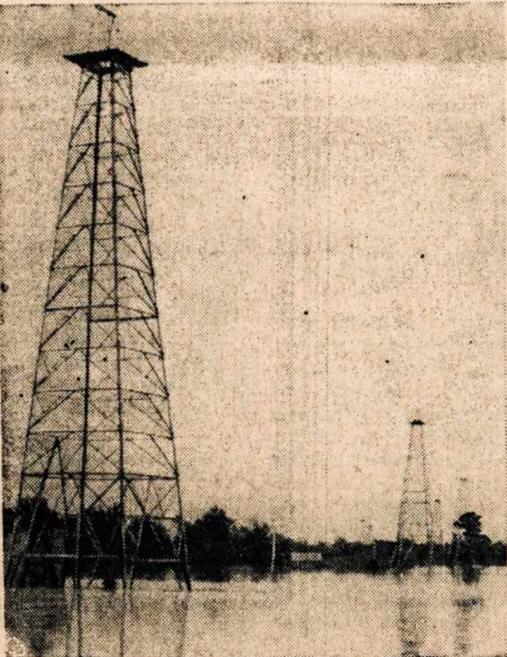
„Kiekviena katalikiškosios akcijos tipo organizacija yra nepolitinė... Šias organizacijas, tiesa, dechristianizacijos kryptis pas mus samoningai ar nesamoningai stengiasi apšaukti politinėmis, netgi partinėmis... Labiausiai nesuprantamas pačių katalikų politikų galvojimas, jog apaštalavimo reikalai nėra taip svarbūs, privalomi ir atsakingi kaip politiniai“.

**5. Politika ir jaunimas:**

„Skubėjimas atitraukti akademinių jaunimą iš katalikiškosios akcijos srities ir perkelti į politinę rodo politikos pervertinimą pasinesimą ir nuvertinimą pačios katalikiškosios akcijos... Politikai turėtų pagalvoti, kad jų atsakomybė, kurią jie jaučia dėl partinio savo prieauglio, susikryžiuoja su didesnės vertės atsakomybėmis. Tokiu būdu „žymių mūsų intelektualų bei prasikišusių dvasininkų „reakcija nėra be pagrindo“.

yra anglų Land Rover septynių vietų 2.523 dol. Sunbeam Rapier keturių vietų už 2.499 dol., Rolls-Royce šešių vietų už 12.800, Bentley Bolver Cloud už 12.500. Tarp jų yra ir vokiečių Mercedes Benz nuo 4.600 iki 13.000.

O amerikiečiai vis dar gamina ilgesnius ir didesnius, kuriems netinka ir turimi garžai. Žinoma, jų kitas patogumas, kuri galima pažinti tik



POTVYNIS Texas valstybėje apšėmė žibalo vatyklas. BOB GUTOWSKI, JAV studentas, sumušė pasaulinį rekordą, šokdamas per kartį (15 pėdų ir 18,25 inčū).

**PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA PASIŪSTI SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus vis dar laikoma**

**PARCELS TO RUSSIA, INC.**  
BROOKLYN, N. Y.

Si firma įgaliota Intourist Maskvoje čia vietoje rinkti muitus už siunčiamus daiktus į SSSR.

**PARCELS TO RUSSIA, INC.**

Klijentų patogumui, veikia šie skyriai:

11661 Jos. Campau Ave., Detroit 12, Mich., Tel. TOWnsend 8-0298.  
651 Albany Ave., Hartford, Conn., Chapel 7-5164.  
121 So. Vermont St., Los Angeles, Calif., Tel. DUNkirk 5-6550.  
73 Second Ave., New York City, N. Y., Tel. ORchard 4-1540.  
**832 North 7th Street, Philadelphia, Pa. Tel.: WA 3-1747**

Galima beveik viskas siunt. — nuji ir dėvėti rūbai, maisto produktai, o taip pat visokiausi vaistai, Streptomich, Penicilin, Rimofon ir kiti. Vaistai siunčiami oro paštu gavėjui pristatomi per 7-10 dienų.

Taip pat siunčiamos rašomos mašinėlės įvairiais alfabetais, akordijonai, stuvamos mašinos. Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

Naujas adresas:

**PARCELS TO RUSSIA, INC.**

1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN 16, N. Y.

(Už kampo buvusios vietos) Tel. INgerson 7-6455, 7272

Atidaryta kasdien, ir sekmadienį nuo 9 iki 6 val. šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.

Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas neatidėliojant ir paskyrimo vieta pasiekia per 7 savaites.

# DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS  
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS  
ORGANĄ DARBININKŲ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 17, 1915.

### SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Puselį metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

### PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Puselį metų	\$3.50
Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuodžiūra. Nenaudoti straipsniai sugrąžinti autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

## Motinos meilė ir auka

Motinos auka prasideda už šeimos slenkščio, pro kurią meilė praveda du jaunus žmones. Nuo to pirmojo žingsnio iki paskutiniojo auka motinos nebevalieka. Maži vaikai, sakoma, nuslegia jos rankas ir kelius, dideli prislegia širdį. Vis dėlto, kai nuo vaikų skiriasi, jaučiasi, tartum būtų jos širdis atplėsiama, bet aukojasi dėl savarankaus vaikų gyvenimo, kad tik tai būtų laimingi ir kad liktų jai meilė bent iš tolo.

Negalima būtų sakyti, kad vaikai, kokie jie beužaugtų, neturėtų meilės savo motinai. Jie nešiojami ta meile su savim, nors savo gyvenimu ir darbais pasirodytų motinos nebemyli. Vaiko meilė motinai kilsta iš prigimties, kaip ir motinos samvaram vaikui. Vaikai tačiau motiną tikriau įvertina tik tada, kai jos nebetenka. Kai kuri brangenybė mums atimama, tik tada geriau suprantame jos vertę. Kas tas supratimas ateitų anksčiau ir reikštų gyvenime dar motinai gyvai esant, reikia kad motinos ir vaiko meilė remtųsi tvirtais doros principais ir tikėjimu.

Viena motina šiomis dienomis pasiūlė pirkti jos akis už 10.000 dolerių, kuriuos ji norėtų turėti užstatu, kad iki teismo galėtų išimti iš kalėjimo sūnų. Sūnus pateko kalėjimui už žmogžudystę. Neaišku, kokiose aplinkybėse jisai augo ir dirbo, bet viena aplinkybė negalėjo būti jam palanki — tai divorsas. Dabar motinos meilė norėtų savo regėjimo auka palengvinti padėti sūniui, kurio daugiau jau neberegėtų, kad ir jai pačiai palengvėtų atsakomybės pajautimas. Kiekvieną tai gali jaudinti, bet ne

tokia auka nebeįmanoma visko atitaisyti. Gyvenimas yra, it stiklinis indas: kai lipdomas sudažytas, lieka randai.

Motinos širdyje rastume daugiausia tų randų, nes ji labai dažnai skaudinama, o dėl meilės vaikui vis turi atsileisti ir greitai gyti. Nevisada motina ir pasako, kas jai labai skauda, nevisada ir pasakius vaikai ją supranta. Dėl to reta kuri motina apsilenkia su septynių kalavijų dūriais. Gera yra, kai jie varsto ne dėl jos pačios kaltės ar nebudrumo. Tada bent gali ramintis savo sąžinėje ar ieškoti paguodos toje Motinoje, kuri sunkiausiai išgyveno septynius kalavijus. Tas paveikslas duotas mums suprasti, kad ir kilniausia motinos meilė mažiau ar daugiau yra saldžiai skausminga.

Motinos diena norima išreikšti pagarba motinom už jų auką, parodyti meilę už meilę ir prisiminti jau nuėjusias pirmą savo vaikų. Ir motinos prisimena savo motinas, tik dabar geriau suprاندamos, kokia buvo jų auka.

Motinos diena suartina motinas ir vaikus, tačiau ne tiek viešu minėjimu, kiek asmeniškai pajautimu motinos meilės. Motinos meilė nesireiškia viešai, o šeimos židinyje. Dėl to motinos diena, prasidėjusi šeimoje, kai kuriuose kraštuose tik šeimos švente tebevaliko. Kitur vieši minėjimai davė jai populiarumą, bet atitrūkę vaikų dėmesį nuo namų židinio. Viešas minėjimas neturėtų savo prasmės, jeigu vaikų nepaskatintų tą dieną savo motiną apgaubti šilčiausia meile.

# Kada nereikia dantų šepetuko

## Vandens floridavimas vaikų dantims apsaugoti

Sveikata, sakoma, yra didžiausias turtas, bet sudaro ir didžiausią rūpestį, kaip apsaugoti nuo jos grovėjų. Nors medicinos mokslas yra toli pažengęs, daug ligų įveikęs ir žmogaus amžių pailginęs, bet jam vis iškyla naujų problemų. Vieną iš tokių problemų sudaro ir dantų gedimas. Nėra abejonės, kad tai iš dalies civilizacijos pasekmė: miestiecas maistas dantis gadina ypač kai iš mažens jie neprižiūrimi. Dėl to ne tik tai Amerikoje, bet ir kituose kraštuose rimtai rūpinamasi, kaip apsaugoti anksti gendančius vaikus dantis.

Čia aptikta viena priemonė: pastebėta, kad geriamajame vandenyje tam tikras kiekis fluorido padeda sustiprinti dantų emalių ir juos sveikėnčius išlaikyti. Kilo tada mintis fluoriduoti geriamąjį miestų vandenį, bet taip, kad jo būtų apie milijoninę dalį procento, nes mažiau nieko nepada, o daugiau — sveikatai kenkia. Tačiau kiti tam tvirtinimui pastatė priešingą klausimą:

ar fluoridas iš viso nėra kenksmingas žmogui ir nedideliame kiekyje?

Tuo būdu prasidėjo ginčai ir akcija už ir prieš vandens fluoridaciją. Vieni karštai jos naudingumą gina, kiti tvirtai neigia. Kai kurie miestai Amerikoje bei kituose kraštuose

geriamąjį vandenį jau fluoriduoja, kiti tam dar spiriasi. Kokie yra argumentai už ir prieš?

### ARGUMENTAI UŽ FLUORIDACIJĄ

Draugas (bal. 29) paskyrė tam reikalui savo įžanginį, nes nuo š. m. pradžios Chicagoje geriamasis vanduo jau fluoriduojamas. Laikraštis nurodo, kad seniai tai daroma Grand Rapids, Mich (nuo 1945), o nuo š. m. pradžios Philadelphiaje. Taip pat turėtų jau vandenį fluoriduoti "Baltimore, Clevelandas, St. Louis, Pittsburgh, Milwaukee, San Francisco ir Washington, D.C. Vandenį fluoriduoja kai kurie Kanados miestai. Tą patį daro kai kurie miestai Belgijoje, Brazilijoje, Čilėje, Kolumbijoje, Vokietijoje, Japonijoje, Anglijoje, Olandijoje, Švedijoje ir kitur".

Laikraštis pastebi, kad "Chicago priemiestyje Evanstone, Ill. vanduo buvo fluoriduojamas jau pusdevintą metų. Ten 6—8 metų amžiaus vaikų tarpe dantų gedimas sumažėjo 64%". Panašūs "tyrinėjimai buvo atlikti 21 mieste". "Ištikinta, kad viena milijoninė fluorido dalelė vandenyje apsaugoja dantis nuo gedimo", o "jo įvedimas į miestų vandens kanalus nekeltų jokių naujų techninių rūpesčių".

Vis dėlto laikraštis nurodo, jog fluoridacijos priešininkų "sakoma", kad fluoridas didina kraujo spaudimą, sukeltų artritį, kenkia akims ir ausims, silpnina kaulius ir virškinimo sistemą, sukeltų leukemiją ir tt. Tačiau išsamūs 10 metų tyrinėjimai nėra patvirtinę nė vieno šių argumentų... Fluoridavimo priešai negalėjo surasti faktų savo pažiūrom paremti".

Išvadoje dienraštis pasisako už fluoridaciją tokiais žodžiais: "Jeigu pasisektų geriamojo vandens dėka dantis apsaugoti, tai mes būtume vėl vieno didelio gamtos laimėjimo akivaizdoje. Ir mums galėtų kilti nebet klausimas: ką daryti su mūsų dantų šepetėliu?"

Bet ką tu tarpu daryti su tomis nuomonėmis, kurios keikia balsą prieš fluoridaciją?

### PASISAKYMAI PRIES FLUORIDACIJĄ

Darbininkas dar praėjusių metų kovo 20 rašė tuo klausimu strp.: "Ar žmonių vaikai mažiau verti už paršiukus?". Straipsniui medžiaga buvo imta iš spausdintų laiškų, katalikų kun. Lyle F. Sheen, šv. Melachijaus parapijos klebono (Geneseo, Ill.), ir Massachusetts Moterų Politinio Klubo atsišaukimų. Vienur ir kitur buvo duoti daktarų bei mokslo institutų vardai ir jų argumentai.

"Dr. George W. Heard, žymus dantistas, kuris ilgus metus dirba Texas valstybėje (Hereford), pažymi, kad jo miesto vandenyje natūraliai yra daug fluoro, bet to miesto vaikų dantis tenka taisyti, kaip ir kitur... Be to, apylinkės daržovės bei vaisiai taip pat turi daugiau fluoro, o skirtumas pasirodo kur kitur. Amerikoje ir Kanadoje susidurta su nauja liga, kuri reikiškias skausmais nugaroje, nuspilimu, sumažėjimu regėjimo ir kitais simptomais. Medicinos daktaras G. I. Waldboot viešai per radiją pareiškė, kad tie ligonys buvo pagydyti, apsaugojus juos nuo maisto ir vandens, kuriam gali būti fluoro. Europoje emė žmonės skūstis lygiai tokiom pat negaiom, indami maistą su fluoru".

"Amerikoje — rašė toliau Darbininkas, pasirėmęs minėta medžiaga, — gyvulių mitybai buvo pradėta gaminti maistas su kalcijum, fluoru ir soda. Iowos žemės ūkio kolegija po kurio laiko turėjo įspėti, kad tasai dirbtinis maistas nebūtų duodamas gyvuliams, kurie laukia jaunikų: jie jų nesulaukia".

Dėl to Mass Moterų Pol. Klubas ir iškėlė šurkštų klausimą: ar žmonių vaikai mažiau verti už paršiukus.

Tuo tarpu kun. Lyle F. Sheen, pastebėjęs, kad Amerikos gydytojai sudeda milijonus, kovodami su vadinamąja "socialine medicina" (ligonijų kasom), piktinasi, kad kai kurie iš jų palaiką "komunistinę



MRS. D. EISENHOWER Baltuose Rūmuose supstė dvių metų mergytę Sarah Johcox. Tai buvo surišta su vajumi vaikų paralyžiui gydyti.

mediciną". Kun. Lyle F. Sheen nori pasakyti, kad fluoridacija yra Amerikos tautos priešas, nes fluoras yra stiprus nuodas, vaistinėje atžymimas ant buteliukų kaukuole ir sukryžiuotais kaulais. Vis dėlto klausimas lieka

toks: kiekvienas nuodas kenkia perimta doza, kaip ir tabako nikotinas. bet kaip yra su maža jo dalele ir, būtent, to paties fluoro, įleista į geriamąjį vandenį. Gal visi fluoridacijos priešininkų būkštavimai yra perdėti? (b.d.)

## MIRĖ SEN. J. McCARTHY

(Atkelta iš 1 psl.)

mui amerikiečių, kurie buvo kinų komunistų nelaisvėje.

Nuo 1953 kaip komisijos pirmininkas McCarthy vykdė ne mažiau kaip 157 tardymus. Labiausiai jis buvo puolamas, kai įsivėlė į aukštųjų karininkų tardymą (gen. Zwicker). Diena iš dienos laikraščiai apie tai rašė. Įsikšo senatas ir tardymą pradėjo pačiam McCarthy. Baigėsi jis papeikimu McCarthy. Tai buvo pirmas toks senato sprendimas nuo 1929 ir tik ketvirtas visoje senato istorijoje.

McCarthy pasitraukė tada iš tyrinėjimų, ir jo vardas pritilo spaudoje. Tačiau McCarthy nesustabdė savo kovos prieš komunizmą ir jo tikruosius ar gal įsivaizduotus rėmėjus. Stygą vėl pertempė, kaltindamas prezidento brolių Miltoną palankumu komunistam. Tai išvedė ir prezidentą iš pusiausvyros, ir jis, kviesdamas į priėmimą visus senatorius, apenkė tik vieną McCarthy.

McCarthy priklausė prie to-

kių žmonių, kurie kovoje jaučia malonumą. Toje kovoje jo ištikima parama buvo jo bendradarbis Jean Kerr, kurią jis 1953 vedė. Ir tuo metu, kai Baltieji Rūmai nusisuko nuo senatoriaus, ji ištikimai stovėjo su juo. Kai Baltieji Rūmai pavasarį pakvietė ją į senatorių žmonių vaives, ji atsakė: nereikia mano vyro, tai neišiu ir aš.

1958 baigėsi jau McCarthy senatoriavimo laikas. Jis rengešis kovai už naują perrinkimą. Žadėjo išleisti su programa: Amerika išsikrausto iš Jungtinių Tautų ir Jungtinės Tautos išsikrausto iš Amerikos...

Amerikoje kaip, pranešė FBI direktorius Hooveris, jaunimo nusikaltimų skaičius 1956 padidėjo. Daugiau kaip pusė visų didžiųjų nusikaltimų buvo padaryti jaunesnių kaip 21 metų. O 46% visų policijos sulaukytųjų buvo vaikinai ir merginos jaunesni nei 18 metų.



MOTINA A. KATILUČE.

## TURTINGI SKURDŽIAI

M. JOKAJUS

32. O jau tų ponaičių, nuomojančių kambarius, šiuo metu nieku būdu negalio rasti namie. Visur man pasakė, kad už savaitės atečiau. Tarytum ir manęs nesvilintų toji nuoma. Seniau aš labiau galėdavau laukti. Mėnesinė vyro alga ir tai, ką gaudavau iš gyventojų — iš siuvėjos už šalinaitę, iš čigono už rūši ir iš policininko už gaktas — galėdavu šiaip taip nuomai užtekti. Bet dabar, kada vyras nebeteko tarnybos, nebeliko ir jo algos. O namų savininkas pareikalavo, kad mūsų gyventojai mokėtų nuomą tiesiog jam pačiam, ir dar už visą ketvirtį iš anksto. Sumokėti galėjo tik tai Lidija ir Jonas, ir jiems šiandien šis rūpestis jau nebegražia galvos. O aš, negavusi šiandien už skalbinius nė vieno centuko, turiu gerokai sielvartauti.

— Tai gaila, kad panelė Lidija sumokėjo už tris mėnesius iš anksto. Ar negalėtų ji pareikalauti, kad sumokėtus pinigus grąžintų?

— Gražintų? Gražintų tai, kas jau vieną kartą įkrito į pono Taraso kišenę? Lengviau būtų pareikalauti iš vilko, kad jis grąžintų prarytąjį eriuką. Pagaliau, kam jai ir reikalauti, kad grąžintų nuomą? Ką?

— Nes panelė Lidija čia jau nebegyvens.

— Tai kur ji ketina išeiti?

— Ai, jai atsitiko didi laimė. Didžiąjame magazine ji gavo nuolatinę vietą. Dabar ji vas tenai vyriausia panelė.

— Šitaip? Iš tikro, Dievas jai padėjo. Iš dalies tuo džiaugiuosi, iš dalies liūdžiu. Džiaugiuosi, kad dabar jai bus geriau gyventi, bet ir gaila man, kad aš jos jau nebeamatysiu. Taip jau pripratau prie jos, jog dabar sunku bus persiskirti.

— Juk ir jūs, tetule, persikelsite iš čia į prieglaudą.

— Tai tiesa, bet tik tai tada, kai mums pavyks. Ir tam dar reikia ne bet kokios laimės. Čia vis viena kaip loterijoje. Įmeta į ratą devyniasdešimt devynis numerius, o ištraukia

tiktai penkis. Mano senis kaip tik dabar nunešė prašymą. Bet aš per visą šią naktį sapnavau, kad noriu važiuoti traukiniu, o vis pasilieku vietoje.

— Ką daro panelė? — vengriškai sušoko šarka ir emė snapu barbenti iš lango stiklą.

— A. Pikutė išvydo panelę Lidiją grįžtant.

Lidija įėjo. Ji buvo apsilikusi paprasta, bet dailia pavarine suknelyte, pasiūta iš dryžuoto perkelio. Ji pati jau susikirpo ir pati pasisiuvo. Šio perkelio uolektis kaštavo net dvidešimt septynis kraicarus. Ir skrybėlaitė pati pasipuošė, bet volungės čia nebuvo.

— Na, brangioji teta Zuze, ir aš dar kartą pareinu namo, paskutinį kartą.

— Vadinasi, tiesa, kad tamsa gavai nuolatinę vietą didžiojoje krautuvelyje.

— Tai Čičytė jau išplepėjo? — Juk pati sakei, tetule Lidija, kad dabar man tik tiesa galima sakyti?

— Tačiau visai nėra reikalo plepėti visko, kas yra tiesa. Įmaniamas aš nesisakiau ne dėl to, kad norėčiau nuo jų slėptis, bet dėl to, kad nėra geras dalykas kada skurdeivis giriasi tuo, kuo iš tikro labai džiaugiasi, bet ko dar neturi.

Juk kas atsitiktų, jeigu iš tų šiaudų nebūtų grūdų?

— Ai, kokia šventa tiesa! — sušuko skalbėja. — Iš tikro,

neturtingieji ši sakinį turėtų parašyti ant savo butų durų.

(Tiesą sakant, ir didieji ponai turėtų jį iškalti savo rūmų priebučiuose).

— Gailėtingasis Dievas, kaip matote, galų gale man padėjo. Dabar esu jau visiškai laiminga. Mėnesinės algos gaudau šešiasdešimt guldenų; be to, dar gausiu pusryčius, pietus, pavarakčius ir vakarienę. Viso bus duodama tiek daug, jog galėsimė abidvi puikiai misti. Savo dukrelė man taip pat galima pasiimti.

— Tamstos dukrelė?

— Taigi, Čičytė. Atidavusi jos senelį į pamišėlių namus, dabar turiu ją rūpintis. Maisto mudviem užteks: o gyventi ji pas mane taip pat galės. Patala jai klošiu visada ant trijų kėdučių.

— O, kaip bus gera miegoti! Dar niekada nėsu miegojusi ant kėdučių.

— Taigi kurgi miegodavai? — Ant žemės pasiklodavau maišą, užsiklodavau veltiniu — ir taip miegodavau.

— Dabar ir tau bus geriau. Galėsi mokytis.

Siuvėja apžvelgė tuos namus, iš kurių netrukus turės išeiti.

— O vis dėlto sunku man pasiūlinti iš šių namelių. Jau susipratu su "Zaliuoju Rojumi", tarytum tai būtų iš tikro rojus — o kas bekalbėti apie gerąją teta Zuze! Tamsta busi-

vai man gera, kaip tikroji motina. Man buvo taip maionu čia daug kartų klausytis išmintingų tėvo Adomo pastabų.

Kas man dabar bekalbes tiesos zodžius su tokiais tyrais tikslais? Jau nebegirdėsiu dabar dorosios Gagijulės skundų, kad šis pasaulis esąs toksai niekšingas, ir svogūninkė nebesigirs jau man aukštaisiais savo santykiais, kuriuos ji laikanti su krašto tėvais. O kas dabar bedavinės pienuolio vargšio Čygos kirminukui? Vargšelis jau taip gerai mane pažino, jog išvydęs šypsodavosi ir džiaugdavosi. O tasai taurusis Jonas Pačalis! Naujasis mano butelis išlaistytas kvepalais. Ir vis dėlto kažkas mane dar taip stipriai traukė ateiti čia, į šiuos muilo ir anglies dūmų garus, kuriuos jau taip seniai esu pamėgusi.

Sitaip kalbant Lidijai, Zuzanos akys pasruvo ašaromis.

— Ir aš negaliu pasiimti savo lysvėlių su gėlėmis. Kaip gaila! — tarė Čičytė.

Trejopa mirtis

— Ar tu įėjai? Tu, dvėsenai! Lauk, vagie, lauk! — deklamavo Pikutė paliai langą.

— Tai, matyti, Budriui taikinama.

— Argi šuo pabėgo

— Išsoko pro langą.

— Tur būt, nubėgo paskui šeimnininką.

— Na, aš jau jam parodysiu!

Suo jau beldėsi į duris. Skalbėja jį įleido.

Tačiau šiuo tarpu jis atėjo ne šliaužiojamai nusižemines, kas reikšdavo jį nusimanomai nusidėjus, bet atsisėdo vidury skalbyklos, ištiesė kaklą, pakėlė galvą ir emė kaupti staugti ilgu, slopinamą balsu, pranašaujanti nelaimę.

— Kas atsitiko, Budriau? Kas tau yra?

suo sustaugė dar graudžiau; kai šeimnininkė priėjo prie jo, jis padėjo savo snukį ant josios kelių ir emė dar neramiu unkti ir tempti ją už suknelės. Verkė, tikrai verkė it žmogus.

— Kas tam šuniui atsitiko?

Staiga Gagijulė įkrito uždususi į trobą. Skepeta jai nukrito nuo pečių. Veidas žymėjo išgąstį, o rankos buvo lauzte užlaužtos.

— Teta Zuze! Dangiškasis Tėve! Neišsigaskite! Štai atneša tamstos vyrą. O, pasaulio Išganytojau!

— Mano vyrą? Dėl Dievo meilės! Kas atsitiko?

— Oi, gailėtingasis Viešpatie Dieve, saugok mus! Tram vajus jį suvažinėjo. Rankas ir kojas sulaužė. Štai neša jį ant paklodžių. Aš pirmoji atbėgau.

Riestainius, keptą kukurūzų — viską palikau būdelyje.

Ta dar nebuvo baigusį pasakoti, kai tuojau paskui ją įstrigo svogūninkė su rangybinėmis suknelytėmis, it įšpa:

ta pūslė, ir dar už durų emė saukti:

— Jėzau mieliausiasis! neapleiskite mūsų! Teta Zuze! Jau dabar tai našlaičiai palikome! Štai atneša vargšą tėva Adomą. Šoko ant akmenų iš rotušės bokšto. Užsimušė vietoje.

Staiga įbėgo dar trejetas žmonių: čigonas Čyga ir abudu jį vaikščiai. Kitas kitam ant kulnų lipo, ir visi trys drauge šaukė:

— O Dieve, Dieve! Pražuvome! Tėvas Adomas nuo didžiojo tilto į Dunojų įsoko! Savo akimis matėme. Matėme, kaip jį ištraukė. Dievas jam teatleidžia! Baigė savo kančias vargšelis. Atnešė jį, štai čia. Vėlė jau aname pasaulyje! Vargšas tėvas Adomas!

— Tai ir man galas! — sušuko Zuzana ir norėjo išbėgti.

Panelė Lidija sugriebė už rankos ir laikė, tarytum replėmis.

— Bet brangi teta Zuze! Atsipeikėk, grįšk į protą! Tik pagalvok gerai, kad tai aiškiausia nesąmonė, kad tėvas Adomas tuo pačiu metu šoktų iš rotušės bokšto, nuskestų Dunojuje ir dar būtų tramvajaus suvažinėtas. Trejopa mirtimi dar niekas šiame pasaulyje nėra žuvęs.

Ponia Zuzana emė samprotauti.

(Bus daugiau)

# KŪRYBOS PRIEDAS

## J. Kačinsko "Atpirkimo misterija"

Kompozitorius Jeronimas Kačinskas balandžio 17 peržengė savo amžiaus 50 metų. Sveikindami jį su šia neišvengiama laiko realybe, ryžtamės panagrinėti jo naujausią kūrinį, kuriuo jis pats savo sukaktuves atžymėjo reikšmingiausiu būdu, padovanodamas mūsų muzikinei literatūrai stambų simfoninį veikalą, bene stambiausią iš visų ligi šiol parašytų, nes trunkantį virš valandos laiko. Esame giliai įsitikinę, kad tai ne paskutinis, kad jis nepabūgs nepalankių tremties sąlygų ir, nieko nepaisydamas, kurs naujas meno vertybes.

Mūsų muzikinė literatūra nėra dar didelė, bet jau gana įvairi. Mes turime simfonijų, simfoninį prologą, simfoniniam orkestrui uvertiūrų, suitų, visą eilę idomių ir vertingų simfoninių poemų.

Bet religinio turinio simfoninių veikalų dar neturėjome. Komp. J. Kačinskui tenka garbė praturtinti mūsų kūrybą šia nauja sritimi.

Atstovaudamas radikaliam moderniam muzikos kryptį, J. Kačinskas ir savo idėjomis nesiskiria nuo didžiųjų šių dienų modernių kompozitorių. Antai, didysis prancūzų muzikos mistikas Olivier Messiaen didelę dalį savo veikalų rašo religinėm temom. Vokiečių Paul Hindemitas papuošė savo kūrybą religiniu perlu "Iš Marijos gyvenimo". Garsusis šveicaras Arthur Honegger, priklausęs prancūzų "šešetui", davė eilę bibliinių bei religinių muzikos dramų, kaip oratoriją "Karalius Dovydas", operą "Judita", "Jeanna D'Arc". Ir net Igor Stravinskis yra parašęs mišias ir eilę psalmių. Visa ši kūryba rodo, kaip svarbi muzikos menui religinė tematika, kuri visais laikais ir visuose stiliuose yra panaudojama.

Šiuo keliu nuėjo ir mūsų jubilatas, savo naujausiu kūriniu jis davė mums idomų ir turiningą, šešių dalių religinį veikalą, atvaizduojantį Atpirkimo paslapties eigą, pradedant Paskutine vakariene, einant į Getsemano sodą, į Piloto kiemą, Kryžiaus keliu, Golgotos kalne, ir baigiant Prisišėlimu.

Religinis prasiveržimas J. Kačinsko kūryboje yra pasireiškęs žymiai anksčiau. Tai visa eilė jo giesmių bei religinio turinio veikalų, kaip "Didis Galingas", "Gimimo Giesmė", "Rex Christe", "Esi Dangau" ir kt.

### KADA SUKURTA

Kalbamas simfoninis kūrinys buvo pradėtas Augsburgėje, Vokietijoje, 1948. Čia buvo parašyta jo pirmoji dalis. Po to sekė emigracinė pertrauka. Kompozitorius persikėlė į Ameriką. Naujos gyvenimo sąlygos, nauji darbai laikinai jį atitraukė nuo užsibrėžto veikalų.

Plačiau minima Lietuvos karaliaus Mindaugo 700 metų krikšto jubilėjus. Tam didžiam įvykiui atžymėti J. Kačinskui pavadama parašyti jubiliejinės mišias. Jis jas parašė tikrai karališku ir jubiliejinu užsimojimu, sujungdamas naujausią modernų stilių, su archaiskai dvelkiančia senove, persunkta gregorianinio bei senovinio Organum giedojimo dvasia ir apvilkdamas jas plačiomis išpūdingomis formomis (apie šias mišias plačiau esame rašę "Kolumbijos Lietuva" 1953 metų 10 numeriu).

### IZIDORIUS VASYLIŪNAS

tingas ir idomus kūriny. Prel. Pr. Juro pastangomis ir lėšomis buvo atspausdintas Amerikos Gregorianinio Instituto. Dėl savo meninių vertybių šis kūriny turėtų sulaukti organizuoto masinio išpildymo.

Be abejonės šios mišios tapo parengiamąja grandimi naujam kūriniui. Jas užbaigęs (jos užėmė apie dvejetą metų, 1950—51), kompozitorius ėmėsi darbo toliau, ir 1956 metų pavasarį 6 dalių veikalas buvo baigtas.

### PAVADINIMAI

Pirmos žinutės spaudoje pranešė apie tai, pavadindamos veikalą "Velykų misterija". Vėliau šis pavadinimas buvo pakeistas į "Velykų apmąstymai". Tokiu vardu jis paminėtas ir Lietuvos Enciklopedijoje.

Tačiau šis pavadinimas nėra visai tikslus, kadangi Didžiosios savaitės jokiū būdu negalima vadinti Velykomis. Tai du skirtingi bažnytiniai laikotarpiai — skausmingos, pilnos kančios bei mirties, ir džiaugsmingo Prisišėlimo. Bet ir vienas ir kitas išreiškia kulminacinės žmonijos atpirkimo paslaptis. Tad geriausiai ir tiksliai pavadinti šį veikalą "Atpirkimo misterija". Misterija, ne apmąstymai, kadangi tai nėra lyriški autoriaus apdūmojimai. Čia visu stiliaus įtikimumu bei programizmu visai realiai pavaizduojama Atpirkimo paslapties eigą. Padariusi autoriui šias sugestijas, jis buvo pilnai įtikintas ir pareiškė pageidavimą vadinti veikalą Atpirkimo misterijos vardu.

### KAIP ATRODO PATEIKIMAS VEIKALAS?

Visų pirma turime sutikti, kad čia esama modernaus veikalų, ir neturime jokių iliuzijų dėl jo religinės tematikos.

Ji bus gvildinama pačiu rafinučiausiu būdu.

Veikalas savo pagrinde jungia du pradus — gėrio ir blogio. Dualizmas raudonu siūlu eina per visą veikalą.

Gėrio pradą atvaizduojamas pats Kristus, Dievo Motina Marija, Kristaus gerieji mokiniai, kitos geros moterys. Muzikiniai tai išreiškiami ramiomis, maloniomis melodijomis, ramiais ritmais. Piktasis pradas, išskverbęs net Kristaus mokinių tarpan, vėliau pasireiškęs sukurstytos minios žiaurumu, čia įgauna neramių ritmų formas, išreikštas niurumo pilnais motyvais. Tačiau dominuoja gerasis pradus.

## KOMUNISTŲ STABAI IR STABUKAI LITERATŪROJE

Vasario pradžioje Vilniuje įvykusiame T. Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos plenumo (suvažiavime?) vienas pirmųjų darbų buvo valdybos pirmininko Venclovos pranešimas. Jis beveik išties išspausdintas "Literatūra ir Menas" Nr. 5-me.

Pranešimo pradžioje kalbėtojas, kaip ir pridera, atkreipia klausytojų dėmesį į tai, kad jis remiasi prieš metus įvykusi kom. partijos suvažiavimu, kuriame padaryti "istoriniai nutarimai", turėję "didžiulę reikšmę toliau vystant mūsų šalies pramonę, žemės ūkį, kultūrą..." Pasidžiaugęs, kad nugalėti asmenybės kulto padariniai, šis kadaise vienas žymiausių dekadentinės poezijos adeptų, šoka tuojau pagarbinti kito, partijos kulto, išakmiai pabrėždamas, kad "mes esame prieš partijos CK nutarimų ideologinius klausimus reviziją".

Darydamas kritikinę paskutiniųjų metų poezijos, prozos ir kritikos apžvalgą, "sutemų skersgatvių" ir pagyrūmiškas

Nors, išskyrus sugestyvinius pavadinimus, veikalas neturi jokios įrašytos programos ir yra traktuojamas grynai muzikaliai,

tačiau be jokių abejojimų tai yra programinis veikalas.

Ir būtų labai pageidaujama, kad jo programa kokiū nors būdu būtų parašyta. Jo interpretatoriams bei ateities kartoms daug padėtų suprasti veikalą autentiškai, pagal autoriaus intencijas.

Straipsnio rėmai mums neleidžia nagrinėti viso veikalų. Bet žvilgtelėkime giliau į pirmąją dalį, į

### "Paskutinę vakarienę".

Jos turinį sudaro Kristaus kalba, bendra pamaldi nuotaka, pakylanti iki entuziazmo, piktojo prado nerimas, vakarienės pabaiga, išėjimas su maža.

Muzikiniai čia išskeltina visų pirma harmonija ir melodika.

Harmonija mus iš karto nukelia į kompozitoriaus stiliaus savumus. Ji yra radikalai rafinuota, naudojanti visas naujosios harmonijos priemones.

### Iš T. L. Rašytojų 5-gos susirinkimo

"išdavikas meilės moterų", po kiekvienos kelių autorių bei knygų vardų pastraipos

tuojau šoka vėl pareikšti ištikimybę naujam stabui — partijai.

Reikia stebėtis, kaip šis, sunkiai pajėgęs suregėti dabar esne eilėraščių eilutę, dabar įvairių įvairiausių intonacijom ir kombinacijom su įkvėpimu gieda savo laisvei, kaip jis sako, pasirinktai komunistų partijai himnus. Būdamas "apvaisintas socialistinės ideologijos", jis giriasi ne tik už save, bet ir už visus kitus jo klausančius: "Mes žymiai geriau suprantame gyvenimo eigą ir visuomeninio vystimosi dėsnius, negu ligi mūsų gyvenimo rašytojai, nes esame ginkluoti pačia pažangiausia pasaulyje marksistine-leninistine ideologija..."

Idomu tačiau pastebėti kad ta "ideologija ginkluotas", jis jau

šalia pamažintų bei padidintų septakordų, čia rasime kvartetis pagrįstų akordų bei politonalinės harmonijos. Spalvingumas ir nuotaka pagrindiniai harmonijos tikslai. Taip, pav., veikalų pradžioje randame keturių taktų harmoninį periodą, prasidedantį vėliau pasikartojančiu akordu g-h-d'-fis'-b'. Duotas smuikams ir violoms, dar užslopintoms sordinomis, šitas akordas ir visas periodas sudaro be galo idomų foną, pilną kažkokio slėpinimo. Betgi harmonija nėra atonalinė, ji moderni, bet tonalinė.

Ypatingo dėmesio verta melodika.

Ten, kur ji vaizduoja Kristaus pokalbius, yra rečitatyvinio pobūdžio, be galo švelni, sakytum, pamaldi, ritmiškai rafinuota. Besigilindamas žiūrėjau tuose rečitatyvinio pobūdžio melodijose keletą elementų.

Visų pirma, ramaus pamaldumo nuotaką sudaro gregorianinis elementas. Jo buvimą josios harmonijos priemones.

(Nukelta į 5 psl.)

nebebijo aštriau prikišti prie enkavėdžio Guzevičiaus romano "Broliai", kurie esą prikišti publicistinės, dokumentinės medžiagos...

Ir neužuodžia kalbėtojas, kad "Broliuose" bus per daug buvę "asmenybės kulto garbinimo"?

Daugiau kaip dešimt metų murdėsi po grafomanų visokiomis gaidomis liaupsinamą tą jų vadinamąjį "asmenybės kulto garbinimą", reikia manyti, bus iki žakšėjimo prisisiurbę tos "skabaputės", kuri visi ir vis naujomis laidomis leidami ir už tai riebius honorarus bei ordinus gaudami. Pasidarę "tarybinės literatūros klasikais", sekdami savo "tėvo" pėdomis, jie irgi buvo pasidarę tokiais stabukais, kad jaunesnieji, "tėvui" kojas užvertus, ir šiek tiek gavę atsikvėpti, nedviprasmiškai pradėjo ir "sūnelius" vanoti.

Tų įvykių pamokytas, Venclova švaim suvažiavime ne tik žymiai švelnesnis jaunųjų atžvilgiu, visą jų eilę autoritetingai paglostydamas, bet ir rašytojai į sceną iškišami ir nutraukiami kaip lėlių teatro

### LEONARDAS ANDRIEKUS

## Gegutė

Kantrus, o Viešpatie, esi  
Prie Nemuno pakrančių —  
Gegutė per linksmai kvatojasi,  
Pamiršus tavo kančią.

Kvatojas, aidi lyguma —  
Mes einam kryžiaus kelią —  
Kvatojas ji, gal nežinodama,  
Kaip tavo širdį gelia.

Iš paupio ir lankose  
Linksma ji pasirodo —  
Visur, visur gegutė lankosi.  
Atnešdama paguodos.

## Varpeliai

Ko kito čia skubėjome,  
Ko kito čia ieškojome —  
Jei ne varpelių tolumo skambėjimo  
Ant vienišų koplytstulpių,  
Jei ne šviesos po tavo kojomis  
Rasofoj pievoje —  
Ko kito, Viešpatie.

Tau mojanč, vėjas kelias  
Ir varpelių pajudina —  
Siūbuoja ežerai rasos lašeliuose,  
Išgarbinti legendomis,  
Sugaudžia gelmėje vidudienį  
Varpai prižadinti —  
Tau mokant, Viešpatie.

(Iš balandžio mėn. "Aidų".)

Vienuliūs, T. Grušas; labai gerūs figūros.

Toliau jis pasidžiaugia, kad paskutiniu metu laiku "po ilgesnės pertraukos vėl įsijungia nemaža įvairių kartų rašytojų: K. Boruta, St. Anglickis, K. Kiela, K. Inčūra, V. Driuskauskas, P. Drevinis". Jis tikisi, kad "į aktyvų mūsų literatūros kūrimo darbą vardan šviesaus mūsų visų tikslo — Komunizmo — įsijungs ir kai kurie kiti rašytojai".

Kadangi jie patys apie save šimtus kartų jau yra sakę ir persisakę, Venclova nurodo, kad reikia, jog būtų ateityje pakalbėta ir apie įsijungusiųjų kūrybą — K. Borutos, K. Kielos, K. Jakubėno, St. Anglickio ir kt. Ką tatau rodo? Tai rodo, kad

komunistinėje santvarkoje rašytojai į sceną iškišami ir nutraukiami kaip lėlių teatro

## Didžiausios Amerikos bibliotekos

Dar prieš įsikuriant Jungtinių Amerikos Valstybėm, pirmoji šiame kontinente vieša biblioteka buvo pradėta organizuoti Benjaminu Franklino 1731 Philadelphiajioje. Vėliau, įkūrus nepriklausomą valstybę, bibliotekų skaičius vis auga. Jas pašalponis remia federalinė valdžia ir miestų valdybos.

Didžiausia biblioteka yra Kongreso, Washingtono. Ji įkurta 1800 Kongreso nutarimu, ir dabar turi 10.860.000 knygų bei įvairių brošiūrų. Iš viso Kongreso bibliotekos kolekcijoje yra suregistruota 35.250.000 vienetų. Nebeišitenkant vienuose rūmuose, neseniai buvo pastatytas dar naujas didelis pastatas. Ši biblioteka tar nauja Kongreso ir valdžios reikalams. Joje dirba per 2000 žmonių, kurie tvarko ir kataloguoja knygas. Tame skaičiuje yra ir nemaža lietuvių. Kas moka rusų kalbas, daro rusiškų veikalų santraukas, apibūdini-mus, kiti dirba lietuviškame skyriuje, studijuodami dabarties gyvenimą Lietuvoje.

Didžiausia vieša biblioteka yra New Yorke (New York Public Library). Ji turi 6.250.000 tomų. Joje yra nemaža li-tuanistikos, tik gaila, kad jos dalis išskirstyta po slavistikos skyrius. Biblioteka turi gražų Lietuvos nepriklausomybės spaudos rinkinį, seimo steno-

Visoje Amerikoje priskaitoma 12.478 bibliotekos. Iš jų 6.925 viešosios su 3.106 skyriais; kolegijos ir universitetai turi 1.374 bibliotekas; be to, dar yra specialios, sutelkusios tik vienos mokslo srities 1.923 bibliotekos ir 2.256 įvairaus tipo.

Universitetų bibliotekos paskutiniu metu smarkiai plečiasi ir pretenduoja į didžiausias Amerikos bibliotekas. Pirmenybę čia turi Harvardo universitetas su 5.850.000 tomų. Toliau eina: Yale — 4.246.000 tomų; Kalifornijos su savo skyriais — 3.500.000; Kolumbijos — 2.893.000; Illinois — 2.650.000; Michigan — 2.304.000; Chicagos — 1.884.000; Minnesotos — 1.702.000; Cornellio — 1.613.000; Pensilvanijos — 1.375.000; Standfordo — 1.258.000; Princetono — 1.250.000; Duke — 1.160.000; Northwesterno — 1.146.000; Texas — 1.114.000; Ohio valstybės — 1.066.000; Johns Hopkins — 1.048.000; New Yorko universiteto — 1.029.000.

Kanadoje yra iš viso 719 bibliotekos, iš jų 683 viešosios. Didžiausia jų Toronte su 850.000 tomų. Didžiausios universitetų bibliotekos: Queens — 267.000; Toronto — 584.000; McGill — 680.000;

### DIDŽIAUSIOS AMERIKOS ŽURNALAI

Didžiausias JAV žurnalas yra Reader's Digest (mėnesinis). Jo tiražas praėjusiais metais buvo 10.361.531. Už jo eina savaitinis Life su 5.552.276 egz. Per keturis milijonus skaitytojų turi Better Homes and Gardens (mėnesinis), Family Circle (mėnesinis), Ladies' Home Journal (mėnesinis), Look (dvisavaitinis), McCall's Magazine (mėnesinis), Saturday Evening Post (savaitinis). Per tris milijonus turi American Home (mėnesinis), Confidential (dvisavaitinis), Good Housekeeping (mėnesinis), TV Guide, Women's Day, (mėnesinis). Dar yra 23 žurnalai, kurių tiražai siekia vieną ar du milijonus.

• A. Račiūnas Lietuvoje sukūrė simfoninę poemą "Platelių ežeras".

• Informacinė knyga apie Lietuvą anglų kalba jau ruošinama. Ją išleis J. Karvelis Chicagoje. Knyga turės apie 500 puslapių.

### ATSIŪSTA PAMINETI

K. C. Cirtautas — The Refugee, A Psychological Study, išleido Meadro Publishing Company Bostone 166 psl.



Visi lietuviai  
gegužės 13  
meldžiasi  
už Lietuvos  
išlaisvinimą

Šviesos spindulys  
modernizmo  
tamsoje

Moderniųjų laikų žmogus, daug laimėjęs mokslo srity, nusiisuko nuo savo Kūrėjo, perdaug pasitikėdamas tik savimi. Tikėjimo atžvilgiu jis pasidarė ateistas ir nihilistas. Tam pasaulėžiūriniam žmogaus aptemimui pasidarė nesuaprantamas tikėjimo susiderinimas su mokslu. Bet kaip tik tuo laiku, dar prieš šimtą metų (1858), Dievo Motinos apreiškimas Liurde iškėlė tą klausimą visu aštrumu. Žinome, kad Liurdo stebuklai pagarsėjo ir tebegarsėja visame pasaulyje, ir mokslas tų stebuklingų išgijimų išaiškinti nestengia. Nukrikščionėjusi šviesuomenė ėmėsi aiškinti, kad mokslas dar nepriėjo iki visų gamtos ir žmogaus psichikos paslapčių, bet ateityje išaiškinti ir tai, kaip žmogaus valia ir sugestija pagydo net nervines ir organines ligas. Tai užsispyrusio netikėlio viltis, bet tuščia nes nuostabūs išgijimai Liurde tebesikartoją, o mokslas lieka nepajėgus duoti atsakymą. Jį tegali duoti tikėjimas.

Kai netikėjimas, prasidėjęs iš suabsoliutinto mokslo, nusileido į plačias mases ir ėmė reikštis socialinėmis negerovėmis, Dievo Motina vėl apsiėmė Fatimoje, Portugalijoje, kur saulės stebuklas pribloškė gausiai susirinkusias minias. To neužginčijamo stebuklo negalima jau buvo aiškinti nei autosugestija nei kitais spėjimais. Apie jį daugiau tylima, negu kalbama. Bet tai, ką Marija kalbėjo, patraukė didelį Jos garbintojų skaičių ir sukėlė sąjūdį vykdyti Jos prašymam, kad netikėjimo tamsa išnyktų iš pasaulio. Tam reikia maldos ir atgailos.

Fatimos stebuklas duotas mūsų laikam ir mum, kad atsilieptume į Marijos prašymus savo uolesniu religiniu gyvenimu ir doriniu jautrumu, pakiltume iš dvasinio apsnūdimo ir apsilaidimo. Su tuo sijasi praskaidrėjimas mūsų sunkių dienų ir tautų nelaisvės. Malda duos mums daugiau jėgų ir Dievo malonės, labiau sujungs tarpusavy ir padės išlaisvinti mūsų brolius ir seseris iš bedieviško komunizmo, to moderniojo žmogaus aptemimo baidios nelaisvės. Vienintelis šviesos spindulys dabarties tamsoje tėra gilus tikėjimas. (Santr.).

Julius Gravrogkas

● Kultūros Fondas, bendradarbiaudamas su Lituanistikos Institutu, leidžia Vaclovo Biržiškos "Aleksandryna". Leidinį sudarys trys tomai. Veikalas yra lietuvių biografijų rinkinys nuo seniausių žinomų laikų tų asmenų, kurie pasireiškė raštais. Bus įdėtos ne tik biografijos, bet ir kiekvieno asmens bibliografija. Veikalą tvarko prof. Mykolas Biržiška. Pirmojo tomo kalbą jau taisyto dr. P. Jonikas. Vieno tomo kaina prenumeruojant — 5 dol. Kviečiame užsakyti siųsti Kultūros Fondui: 1602 So. 48 Ct., Cicero 50. III.

● Senojo Testamento antrasis tomas jau renkamas Romoje. Tomas turės apie 1,400 puslapių. Prie teksto paruošimo dirba vysk. V. Padolskis

Atgailos [ir maldos] diena

Išgirdus žodį atgaila, nevienam prieš akis iškyla sausas, padžiūvęs viduramžių asketas. "Tai ne šiems laikams" — pasakoma su pajuokos šypsniu. Bet čia galima tuojau atsakyti: tai visiem laikams. Atgaila nereiškia tik tai marinimosi ir kūno varginimo. Jos prasmė yra gilesnė.

Dar šv. Jonas Krikštytojas, tiesdamas ateisiančiam Viešpačiui takus, eidamas per dykumą ir žmonių sodybas, skardžiu balsu ragino: "Darykite atgailą, nes dangaus karalystė arti" (Mat. 3, 2). Jis tai kartoją net ir tada, kai buvo įmestas į kalėjimą ir kai už tai jam nukirsino galvą.

Kai Kristaus ausis pasiekė žinia apie Piloto nužudytus Galilėjos maistininkus ir apie aštuoniolika nelaimingųjų, kuriuos suslėgė grūdams Siloės

Kun. Dr. V. Balčiūnas, Roma

bokštas, pasakė: "Ar manote, kad jie buvo kaltesni už visus Jeruzalės gyventojus? Ne, sakau jums, bet jei nedarysite atgailos, visi taip pat pražūsite" (Luk. 13, 4-5). Ir tai nereiškia tik pelenais barstyti galvas, valgyti škėrius ar plakdintis rykštėmis.

Graikiškas žodis "metanoia", atgaila, reiškia grįžimą, pakitimą minties ir širdies, vidinį nusiteikimą palikti blogį ir gręžtis į gerį. Atgaila gražina į Dievą, besisiūlantį žmogaus širdyje kurti dangaus karalystę. Tai žmogaus atsivėrimas Dievui, pasiryžimas nugalėti visas kliūtis ir pašalinti užtvaras, stovinčias ant kelio į Dievą. Be tokio nusiteikimo bei pasiryžimo nei sudžiūję veidai nei geri darbai savo prasmės

neturi. Žmogaus sielos rauda ir jo kūno marinimasis turi būti sujungtas su atsigrėžimu į savo Viešpatį. Pranašas Joelis šaukė savo tautai Dievo vardu: "Gręžkitės į mane visa širdimi, pasninkaudami, verkdami ir raudodami. Plėškite savo širdis, ne drabužius, ir gręžkitės į Viešpatį savo Dievą".

Sitų aiškių žodžių gerai nesuprato nė patys žydai, kai jie skundėsi: "Mes pasninkavome, ir tu nepažvelgei, nusižeminome, ir tu nežinojai" (Iz. 58, 3). Pranašo Izaijo lūpomis jiems buvo atsakyta: "Pasniko dienose jūs vaikotės savo valios, vaidijatės ir ginčijatės... Argi tai toks pasninkas, kokį aš išrinkau, kad žmogus vargintų savo sielą per dieną, nulenkėtų savo galvą, kaip lanką ir klotų po savim maišą ir pelenus... Atrisk bedievybės mazgus, atleisk prispaudimo raikščius, paleisk laisvus tuos, kurie prislėgti, nuplėšk kiekvieną našlą, lauk alkstančiam savo duoną ir įsivesk į savo namus beturčius ir klajūnus... Tuomet tavo šviesa ištriks kaip aušra ir tavo sveikata greičiau užtekės; tavo teisybė eis tavo veido priešakyje" (Iz. 58 3-8). Atgaila yra teisybė kitam žmogui ir tiesumas prieš Dievą.

Yra gerai prisimintina, kad ir Fatimos apreiškimuose Marija geriausia atgailos priemonė nurodė uolų savo kasdieniųjų pareigų atlikimą. Nevisi tai supranta, nes ir apie žmogaus pašaukimą užsiminus, dažnas pamano, kad tai yra tik kunigam ir vienuoliam taikoma — tai irgi "viduramžišką" asketizmas. Tuo tarpu kiekvienas žmogus yra pašauktas vykdyti Dievo valią savo kasdieniškuose pareigose. Tai nėra taip jau lengva, kaip ir tikroji atgaila.

Atgaila ir malda broliškos meilės ryšiais sujungia vienus žmones su kitais. Tai priemonė padėti kitiems vingiuotame jų žmogiškojo gyvenimo kely-



RUPINTOJELIS.

je į Dievą. Tai yra tokia pat mūsų pareiga, kaip padėti alkstančiam ir nuogam. Mus nemalonai nuteikia žmogus, kurio nieko kito be savo asmens nežino, kuriam kiti kaip ir neegzistuoja. Yra ir tikinčiųjų, kurie tesirūpina tik savo dvasiniu gėriu, visai užmiršdami kitus. Jei šiaip jau gyvenime nevienas žūtų, kitam pagalbos rankos neištiesus, tai ir dvasiniame gyvenime nevienas žūsta, kai kiti nepadaeda susiprasti ir pakilti, atsigręžti į Dievą. Taip yra paprastoje žmonių bendruomenėje, taip yra ir Dievo Bažnyčioje — mistiniame Kristaus Kūne, kur vienu

dvasinis gėris priklauso nuo kitų. Popiežius Pijus XII yra pasakęs: "šurpu sukrečianti ir niekada pilnai neišmąstyta paslaptis, kad daugelio išganymas priklauso nuo laisvai šiam tikslui prisimtum mistinio Jėzaus Kristaus Kūno narių maldų bei apsimarinimų".

Pasidarykime iš to reikiamas išvadas ir suprasime, kodėl reikalaujama visų atgailos ir maldos, kad viena tauta imtų gręžtis į Dievą ir ryšium su tuo pradėtų geryn eiti visų tautų gyvenimas. Apie tai pagalvokime gegužės 13, kai viso pasaulio lietuviai kviečiami melstis už savo tėvų žemę.

NAUJAS LIETUVIS KUNIGAS



KUN. V. MEMĖNAS.

Balandžio 28 Romoje įšventintas kun. Vytautas Memėnas. Naujasis kunigas gimė Anykščiuose 1930. III. 30 ir ten baigė šv. Kryžiaus seserų vedamą pradžios mokyklą. Gimnazijos mokslus pradėjo Anykščiuose, bet tremties dienoms teledo baigti Vokietijoje Hanau, 1949 m. Sventaisiais 1950 m. atvažiavo Romon, ap-

sigyveno šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, lankė Gregorianum universitetą, įsigijo filosofijos licenciatą laipsnį ir šiemet sėkmingai užbaigė teologijos studijas.

Į ateitininkų eiles kun. Vyt. Memėnas įsijungė 1946 m. Hanau gimnazijoje, įstudamas prof. Pr. Dovydaičio moksl. kuopon. Buvo pirmasis kuopos pirm., vėliau jos globėjas. Romoje aktyviai reikšėsi vietinėje at-kū draugovėje, 1955—56 m. pirmininkavo, buvo Ateities platintojas, o vėliau nuolatinis Ateitininkų Federacijos atstovas prie Tarptautinio Katalikų Jaunimo Federacijos Centro Romoje.

Šią vasarą kun. Vyt. Memėnas rengiasi atvykti į JAV ir Cicero, Ill., šv. Antano lietuvių parapijoje, kur gyvena jo tėve liai ir sesuo, aukos iškilmingas šv. Mišias.

Naujam kun. Vytautui Memėnui, žengiančiam pirmuosius žingsnius Viešpaties vynuogyne linkime sėkmingo darbo ir Dievo palaimos!

JERONIMO KAČINSKO "ATPIRKIMO MISTERIJA"

(Atkelta iš 4 psl.)

liudija, kad ir pradžioje, aštuntame takte, valtornose prasiveržias Visų Šventųjų litonijos autentiškas motyvas. Ir bendrose linijose jaučiasi gregorianinės įtakos, kurios dėka, gal būt, iš tų melodijų dvelkia nuostabiai ramus ir gilus pamaldumas.

Antrąjį elementą sudaro orientalinės spalvos. Jos pasireiškia dvejopu būdu: padidintu sekundės intervalu, gana retai ir labai skoningai panaudotu, bei specifine orientalinė chromatika, vietomis primenančia tolimas Rimskio - Korsakovo įtakos. Šis elementas charakterizuoja rytietiška tipą. Bet taip švelniame, saktumėm, tolimame atspalvyje, kad tik iš tolo gimsta mintis, nukelianti visą įvykį į rytus, į tolimąją Jeruzalę.

Trečiąjį, patį didžiausią elementą sudaro kompozitoriaus individualumas. Pro visas įtakas matosi labai ryškios originalios linijos, pasireiškiančios ypatingai intervalų bei ritmų išradingumu, charakteriais.

INSTRUMENTACIJA

Ją galima būtų sistematiizuoti kaip harmoninę ir melodinę. Ten, kur instrumentacijos uždavinys yra harmoninis fonas, švelnus, kaip pradžioje, ar galingas, kaip minios scenose, ten panaudojama grupinė instrumentacija, dažnai laikoma tame pat akorde, jį ritmiškai suskaldžius. Melodinėse vietose panaudojami individualūs instrumentai, dominuoja

Atematinės mokyklos kryptis juntama ir instrumentacijoje. Nesikartoją jokia tema, joks harmoninis epizodas, nėra nei pasikartojančių orkestrinių spūjų. Kiekvienas atvejis traktuojamas individualiai.

KITOS DALYS

Antroji dalis — "Getsemano

Sode" (6, 8, Agitato). Čia išreikšta Kristaus agonija, visos kančios numatymas. Melodijose jaučiasi gilus skausmas. Atskiru ramiu epizodu (Andante) ateina angelo nuraminimas. Neramūs ritmai rodo besiantinančią minią. Dar seka Kristaus posakis "Aš jūsų laukiau". Po to neramumai, Kristus nuvedamas.

Trečioji dalis — Piloto aikštėje "Teismas ir pasmerkimas" (Andante). Priešais pastato ma minia, jos riksmas, įkaitusių žmonių užgauliojimai ir Kristaus ramybė bei Marijos skausmai. Čia Kristaus nuotikos išreikštos choralinio pobūdžio melodijose. Visą laiką jaučiamas dualizmas.

Ketvirtąjį dalyje muzikiniai išreikštas Kryžiaus kelias. Atskirais motyvais bei dinamiškai išreikšta kryžiaus paėmimas. Plačių epizodu atvaizduota to įvykio reikšmė, gili filosofija bei jos ryšys su mūsų gyvenimu. Žygio pradžia pilna neapsakomo skausmo. Sustojimai, skausmo prasiveržimai, pasitaikę pakelyje akmenys, už kurių Jėzus kliuvo, Kristus perpuolimai, biarūs kareivių raginimai, mušimai išreikšta čia muzikinėm priemonėm. Su-

skirą švelnią melodiją. Choralinio pobūdžio epiloginis motyvas šios dalies pabaigoje rodo misterijos ryšį su amžinąja dangaus paskirtimi.

Penktoji dalis — "Golgota". Skamba / skausmo motyvai. Protarpiais švelnesni motyvai primena gailingųjų moterų buvimą prie kryžiaus. Paskutinė agonija išreikšta valtornų ir violončelių motyvu, palydimu triukšmingo fono. Basklarneto kondensuota frazė nusako gyvenimo prasmės užbaigimą.

Šeštoji dalis — "Prisikėlimas" — plačiausia, sudaranti lyg atsvarą visoms penkioms dalims. Tai veikalo kulminacija. Ji prasideda mistine tamsa: pasaulyje Kristaus tamsu, slegiančiai liūdna. Bet, štai, kažkoks neramumas pereina per orkestrinę masę, kažkas darosi, kažkas sublizga. Pasirodo pilni džiaugsmo galingi motyvai. Prisikėlimo džiaugsmas apima žemę ir dangų. Jis auga, apima vis didesnes mases. Muzikinė masė virsta nežemišku entuziazmu, skriste skrendančiu galingu lengvu Allegro vivace.

Ši dalis nepaprastai išplėsta. Prieš pat pabaigą įvedamas atematinis fugato. Kartojama tik simboliniai formos reikavimai, pačios temos nesikartojama, jos nuolat vis kitos. Fugato uždaromas greitu Presto. Tokiu tai gilaus turinio veikalu praturtėjo mūsų simfoninė literatūra, kuris savo ruožtu pereina į iškilmingą Andante maestoso galingais ritmų garsais užbai-

IŠ VISUR

● Inž. Bronius Garšva, 74 metų, mirė kovo 12 Medelline, Kolumbijoje. Lietuvoje jis tarnavo finansų ministerijoje, dėstė Aukštesniojoje Technikos mokykloje.

● Kun. Antanas Nockiūnas, marijonas, Romoje įšventintas kunigu.

● Lietuvių Seserų Institutas išleido savo biuletenio naują numerį "LSI Banner". Biuletėnis skiriamas vienuolėms mokytojoms Medžiaga atspausdinta lietuviškai ir angliškai. Prieduose — medžiaga Motinos dienos minėjimui ir Bruno Markačio, SJ, sukurtą dainą "Join Our Ring Let Us Sing", kur kiekvienas posmas baigiasi lietuviška eilute "Graži mūsų Lietuva".

● Lituanus redakciją kolektiva šiuo metu sudaro rašytojas A. Landsbergis, kuris dirba kaip spaudos referentas Pavergtų Jungtinių Tautų įstaigoje; R. Silbajoris, studijuojas rusų kalbą ir literatūrą Columbiją universitete; K. Skrupskelis, politinių mokslų ir filosofijos studentas Fordhamo universitete; Gerimantas Penikas, studijuojas inžinerijos mokslus ir tvarkas Lituanus techninį paruošimą, ir Vyt. Vygantas. Administraciniam darbu dar talkina G. Maciūnaitė ir S. Sirusas, leidinio archyvinę medžiagą prižiūri Reg. Ingelevičiūtė. Lituanus adresas 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

● Kompozitorių suvažiavime Maskvoje Lietuvos kompozitorius atstovavo Balsys, Budriūnas, Baumilas, Dvarionas, Juzeliūnas, Karosas, Klova, Račiūnas, Vainiūnas ir Gandrimas.

● Čekoslovakijoje, studentams, besimokantiems lietuvių kalbos išleistas dr. Adolfg Erhart hektografuotas lietuvių kalbos vadovėlis, pavadintas "Litevština". Atspausdinta 210 egz.

Your Security Begins Here



PART OF EVERY AMERICAN'S SAVINGS BELONGS IN U. S. SAVINGS BONDS

Look for the Minute Man sign next time you visit your bank. It'll remind you of one of the safest investments you can make—U. S. Series E and H Savings Bonds.

Your Government guarantees the principal of your Bonds safe—up to any amount—guarantees sure the rate of interest you receive.

And, after 16 years of the Savings Bond Program, 40 million of us Americans are in a position to know the full measure of that kind of security. That many of us own Bonds—and own over 41 billion dollars worth!

For a lot of us, Savings Bonds and the Payroll Savings Plan have offered the easiest, surest—perhaps the only way—we could save. And through them we've been able to buy cars, pay for our children's education, get together the down payment for that house we've always wanted. Besides which we've built up a tremendous bulwark of security—41 billion dollars worth—for ourselves and our country.

May is Minute Man Month—a time to celebrate the anniversary of the Savings Bond Program which has given us this security. What better way to celebrate than by buying an extra Bond? Buy one at your bank today.

# Ponas TOKS

Ponas Toks, pajutęs savo gyslose pavasarinį kraują, nukako pasidairyti po sužaliavusį miesto sodą. Pakeliui nusipirko leliją ir užsikio už švarko atlapo. Pirmojoje alėjoje, kaip tyčia, pasitakė jam susitikti moterišką būtybę.

— Prašyčiau man atleisti, — nusilenkė žemai ponas Toks. — Ar galėčiau pasiūlyti štai šitą pavasarišką grožybę? Daili, gležna, nepapirusi, — čiurškėjo išsitraukęs gelę iš atlapo.

— O! — truktelėjo pečiais užkalbintoji — Bet tamsta turi tik tą vieną.

— O kiek, gražute, norėtum? Visos puokštės?

— Žinoma. Aš vienos neimu, atšovė piktokai. — Matyti, kitas jau išpardavė.

— Atpenč, — išsitiesė ponas Toks. — Gėlių aš nepardavinėju, o jas dovanuju. Si baltutėlė labai tiktų juosviem jūsų plaukam. Na imki!

— Bet... — maivėsi raukdamosi, — aš tamtos visai nepažįstu.

— Tai nieko nekiudo, — suokė ponas Toks. — Gėlei nesvarbu, ar ji tenka pažįstamam, ar nepažįstamam.

— Bet man svarbu, — atskirkto žėruodama. — Juk tamsta nori man gelę duoti, o neparduoti. Dovanos teikiamos tik pažįstamiems.

— Kiaurai klakdinga pažiūra, — primigtynai pabrėžė ponas Toks. — Kas man gali uždrausti dovanoti betką ir betkam, kam aš įsinoriu ar ką sutinku. Visi gerai žino, kad dovanotojui į dantis nežiūrima, o tiesiai iš jo imama. Netgi tamsta neimtum ana to namo?

Ponas Toks lelijos kotuku parodė į dangorėžį, kuris dunksojo saulės švytėjime.

— Tą tai imčiau, — nymukė moteriškoji.

— O aš neduočiau! — optelėjo ponas Toks.

— Kodėl?

— Todėl, kad man esi jau pažįstama.

— Kaip tai pažįstama? — pastatė akis lieknioji grožybė.

— Labai aišku: — tai ne, o nameliukas ir dar tokį didelį — tik pakišk. E, paukštyte, kai kitą sykį susitiksiu, neteiksiu nė mažos gėlytės, nors jau būsim geri pažįstami. Sudiev!

Ir ponas Toks, vėl užsikisęs leliją už atlapo, nukuldeno sodo alėją švilpaudamas:

Išaušo, prašvito New Yorkas dumsus, dangorėžiai stiepias į saulę, kur būsi, žmogau, tu ramus, jei meilėje kaulus tau gelia.

• Brusely, Belgijos sostinė, vienoj kavinėj iskabintas kavos kainaraštis: kavos puodukas — 5 frankai, geros kavos — 6, geresnės — 7, geriausios — 8 frankai.

• Londono universitetas paskelbė, kad nevedė vyrų ir netekėjusios merginos greičiau suserga protinėm ligom. Iš 11,000 protinių ligonių tarp 30 ir 49 metų tik 1455 buvo vedę.

## KONGRESAS SVARSTO LEISTI NAUJĄ IMIGRACIJOS ĮSTATYMĄ

### Lietuviams svarbu, koks jisai bus

Paskutinis pabėgėlių imigracijos įstatymas (Refugee Relief Act of 1953) baigėsi 1956 gruodžio 31. Pagal tą įstatymą lietuvių pabėgėlių iš Vakarų Europos atvyko virš 2000 asmenų. Nevisi lietuviai pabėgėliai, kaip ir kitų tautybių, tuo įstatymu pasinaudojo, todėl Europos kraštuose, be naujai pabėgusių vengrų, dar liko nemažai seniau iš komunistų vakdomų kraštų pabėgusių. Norinčių ir galinčių į Ameriką emigruoti bendras įvairių tautybių skaičius siekia 75,000 asmenų. Viso iš Rytų Europos pabėgusių Vakariniėje Europoje yra dar apie 200,000 asmenų.

Siomis dienomis teko man būti Washingtone ir matyti su Kongreso imigracijos komisijom bei kalbėtis su atskirais senatoriais ir kongresmanu Walter. Iš jų patyriau, kad Kongresas rimtai planuoja išleisti papildomą pabėgėlių imigracijos įstatymą. Viena žymi Amerikoje veikianti grupė daro didelių pastangų dėl didelių imigracijos įstatymų pakeitimų, tačiau vargu jiems pasiseks to pasiekti. Mes lietuvių, o taip pat ir kitos tautybės iš Vidurio ir Rytų Europos turėtume būti aktyvūs ir motyvuotais raštais kreiptis į savo senatorius bei kongresma-

nus, kad būtų išleistas specialus imigracijos įstatymas, pagal kurį būtų išleidžiami į Jungtines Amerikos Valstybes šiu kategorijų pabėgėliai:

1. Iš Vakarų Europos 75,000 pabėgėlių, kurie paliko savo tėvynes pradedant 1939 metais, bėgdami nuo brutalaus komunistinio persekiojimo.

2. Iš Vakarų Europos 5000 našlaičių, kaip siūlo 85 kongresui kongresmanas Walter savo biliuje HR 4008.

3. Iš Vakarų Europos 1000 asmenų, kurių šeimos nariai yra jau atvykę į Ameriką pagal DP Act of 1948 ir Refugee Relief Act of 1953. Jie nebuvo išleisti dėl menkos sveikatos arba kitų priežasčių.

4. Panaikinti "mortgage on quotas", kuris buvo padarytas duodant visas pabėgėliams pagal DP Act of 1948. Pav., Lietuvos kvota 384 asmenis per metus buvo nustatyta pagal 1920 metų Amerikos gyventojų surašinėjimą. To surašymo duomenys, kiek jie liečia lietuvių, yra neteisingi, nes dauguma lietuvių emigravo į Ameriką tarp 1880 ir 1914 metų. Tuo metu Lietuva buvo carinės Rusijos priespaudo-

je ir dauguma emigrantų atvykavo į Ameriką su Rusijos pasais ir kitais rusiškais dokumentais ir būdavo užregistruojami kaip rusai. Lietuvos kvota net ir pagal 1920 metų gyventojų duomenis turėtų siekti 900 asmenų. Gi pusė lietuvių nustatytos kvotos, t.y. 192 asmenys per metus, vykdam DP Act of 1948, skaitoma išnaudota iki 2090 metų. Iki tų metų tikėtai likusi kvotos dalis, t.y. 192 asmenys per metus

yra išleidžiami į Ameriką pagal Lietuvos kvotą. Reikėtų viską daryti, kad tas kvotų per pusę sumažinimas būtų panaikintas. Būtų labai gerai, kad Balso skyriai ir visos kitos lietuvių organizacijos — kultūrinės ir politinės — parodytų šiuo svarbiu reikalu galimai daugiau aktyvumo ir rašytų laiškus savo senatoriams bei kongresmanams, prašydami paremti specialaus imigracijos įstatymo išleidimą šiame rašinyje siūloma prasme.

Kun. Dr. J. B. Končius  
Balso Pirmininkas

### Iš lietuvių bendruomenės veiklos

**Moksleivių tautiniai ansambliai.** Chicagoje prie LB apygardos veikia moksleivių tautinis ansamblis, kuris mokosi lietuvių tautinių šokių ir muzikos. Iš Chicago ir kilo iniciatyva tokius ansamblius įsteigti ir kitur prie Liet. Bendruomenių, kad įtrauktų kuo daugiau jaunimo ir per jį palaikytų tautines tradicijas. LB Centro Valdyba džiaugiasi šiuo sumanymu ir ragina visas apygardas, apylinkes atkreipti dėmesį į tokių ansamblių organizavimą.

**Metraštinis.** Apžvelgdama savo penkerių metų veiklą, Liet. Bendruomenė leidžia metraštį, kurį redaguoja J. Cicėnas. Metraščiui reikalinga medžiaga, kaip veikė apygardos ir apylinkės. Parengiant šią medžiagą, reikia prijungti ir įvairių nuotraukų iš Bendruomenės gyvenimo. Medžiagą siųsti Centro Valdybos pirmininkui St. Barzdūkui: 1209 Melbourne Rd., Cleveland 12, Ohio.

#### ELIZABETH, N. J.

Gegužės 12, 5 v. v. Lietuvių Laisvės Salėje, 269 Second St. įvyks Elizabetho lietuvių skautų-čių linksmavakaris. Programoje dalyvaus dainininkė Irena Stankūnaitė, "Rūtos" tautinių šokių grupė, akordeonų kvartetas; pasirodys vietos skautai ir pasižymėję "Gulbinai", kurie išpildys kvartetą iš "Rigoletto" operos. Šokiams gros Romo Butrimo orkestras. Rengėjai kviečia visus atsilankyti.

**Tarybos posėdžiai** numatomi suaukti rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 ir 2 d.d. Tarybos nariai turi pasisakyti dėl vietos: Cleavelande ar Chicagoje. Numatyta plati darbų tvarka.

**Tautinės misterijos konkursas.** Kultūros Fondas yra paskelbęs tautinės misterijos konkursą. Rankraščiai turi būti pristatyti iki š. m. rugsėjo 15 d. Misterija numatoma patatyti kitais metais per Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą New Yorke.

(Medžiaga iš JAV Liet. Bendruomenės informacinio biuletinio.)

### Prašo atsiliepti

**Ieškoma** Mrs. Anna Cečulika, kilusi iš Biliūnų km., Raudondvario apylinkės; anksčiau gyveno Chicago, Ill. Ieško jos brolio Sabonas. Atsilipti: Mrs. F. Unitys, Immaculate Conception Rectory, Tremont, Pa.

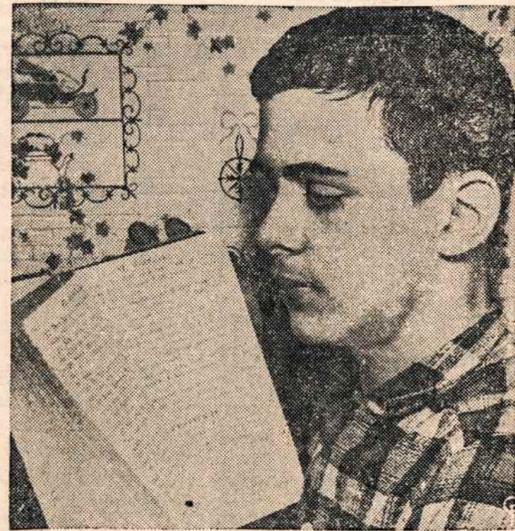
• Felicija Brazdžiūnienė su sūnumi Valentinu, gyvenanti Sibire, ieško buvusio ilgamečio Linkuvos gimnazijos direktoriaus Igno Brazdžiūno giminių. Prašoma rašyti: Mrs. Aldona Motuzas, 5625 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

• Londonišky "Times" laikrašty tilpo šitoks skelbimas: "Rimta nevedusi mergina, laukianti kūdikio, siūlosi pasaugoti vaikus ar padėti ruošos darbe. Iš anksto pranešu, kad nesutinku dirbti pas viengungius".

## Thanks, Folks, for being careful!



Remember - Only you can  
PREVENT FOREST FIRES!



SKAITO SV. RASTA, nes greitai nieko nematys. Ciell McIntyre, 14 metų, ir jo sesuo Vera, 7, abu iš T'pranto, gimė su paveldėtu akių kataraktu.

### Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmens

Akelaitis, Viktoras.

Ambrozus, Jonas, sūn. Tamošiaus, iš Derkintų k., Silalės val.

Andriukaitienė, Marijona.

Aukškalnienė, Ona, teta Kazimieros Bernotienės.

Bandinienė, Barbora.

Cesnius (Cesnavičiūtė), Josephine, duklė Juozo Cesnavičiaus, gyveno Cleaveland, Ohio.

Geivelis, Jonas ir Vincas.

Grauzas, Jonas ir sūnus Valdemaras.

Inzelytė - Jucienė, Marijona, vyras Jucius, Jonas.

Januškevičius, Jonas, sūnus Teofiliaus, iš Rūtuliškės k.

Jovaiša, Viktoras, ir Jovaišienė, Julijona.

Jucius, Jonas, žmona Inzelytė, Marijona.

Kacevičius, Antanas, iš Montviliškių k., Kėdainių ap.

Kalvelis, Jonas, gyvenęs Vokietijoje, Augustsdorf b/ Detmold.

Kazlauskienė, Ona, ir jos sūnus Norkaitis, Antanas ir Juozas.

Kvederavičienė, Antanina.

Labanauskas, Jonas ir sesuo Veronika, vk. Juozo.

Malinovič Petronėlė, gyvenusi Stoneham, Mass.

Matulevičiūtė - Sullivan, Helen, duklė Gedmundo (Edmundo?).

Mockus, Alfonsas, sūn. Prano.

Narkevičius, Jonas, sūn. Simo.

Norkaitis, Antanas ir Juozas,

ir jų motina Kazlauskienė, Ona.

Railienė, Zofija, duklė Motiejiaus, vyras Raila, Simas.

Rajuncas, Feliksas.

Rinkevičius, Adomas, žmona Ieva, ir jų įdukra Vaisiukevičiūtė, Magdalena.

Sidabras, Pranas.

Simonelis, Norbertas ir Pranas.

Skinienė, Ona.

Stanišauskis, Juozapas, iš Niavočių k., Silalės val.

Stipinas, Antanas, iš Salų m., Kamajų val., Rokiškio ap.

Strolia, Juozas, brolis Balio.

Subatienė - Narkevičiūtė, Ona, duklė Simo, gyveno Bra-

(Nukelta į 7 psl.)

#### H. W. FEMALE

Reikalingos  
PRITYRUSIOS SIUVAMUJŲ  
MASINŲ VALDYTOJOS,

siūti aukštos klasės vyrų kelnes. Aukštas atlyginimas. Pastovus darbas. Kreiptis asmeniškai. Mielai kviečiami DP.

#### MARKIN & CO.

1220 W. VAN BUREN

Jei ieškai savo giminių ar draugų, nedelsdamas įstok (metinis mokestis tik \$1.00) i

The Bureau of Missing Lithuanians

P. O. Box 1109, Chicago 90, Ill.

### JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS MICHIGAN FARM SŪRIS Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

**REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO**  
Jeigu abejojate, paprašykite pamėgimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasizadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.  
Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISAUŠKAS  
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABECŪNAS  
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS  
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622

MECISLOVAS KAVALIAUSKAS  
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALŪNAS  
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062

STANLEY METRICK  
1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA  
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART  
4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

## TALARSKI

FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose.

prieinama kaina

Tel. CHapel 6-1377

### GERIAUSIA DOVANA

baigiantiems šeštadieninę mokyklą

VYT. AUGUSTINO

Albumas Lietuva  
Lietuvos Vaizdų

Užsakymus siųsti:  
Ateitis, 916 Willoughby Av.,  
Brooklyn 21, N. Y.  
Kaina \$6.00.

# SPORTAS

## IS PRAEITIES

Kario nr. 3, kovo mėn., su malonumu skaitėme kpt. J. Apyrubio straipsnį apie Klaipėdos Sporto Sąjungą (KSS), daugkartinį Lietuvos futbolo meistrą. Autorius iš praeities prikėlė daug gerai pažįstamų pavardžių priminė primirštus, bet įsidėmėtus įvykius. KSS vaidino nemažą rolę ne vien Klaipėdos krašte, bet ir visos Lietuvos sporto istorijoje. Verta buvo jį prisiminti, ypač, kad dar 1956 vasario 25 buvo suėję 30 metų, kai KSS įsikūrė ir labai gražiai reišėsi.

Gera būtų, kad ir kitų sporto klubų nariai iškeltų tai, kas jų atminime yra dar likę. Apie LGSF, berods, Andrius Keturakis buvo užsiminęs Ateityje, bet galėtų ir daugiau savo prisiminimų pažerti. Senas elgesefininkas Kazys Brazauskas galėtų gerai jam patalkinti. Apie seniausią Lietuvos sporto organizaciją LFLS irgi galėtume daugiau sužinoti, kiti jai ir nežino. Čia galėtų įdomiai prabilti Čerėkas, buvęs internacionalas ir klubo valdybos narys. Savo žodį visai gerai pridurtų Abramikas, Andrusis. Apie populiarią Taurą norėtume išgirsti iš konsulo Vytauto Stašinsko ir veterano Andriolio. O kur dar Grandis, Kovas, na ir Makabi bei kiti sporto vienetai? Jauniesiems, neturintiems žinių iš Lietuvos sporto praeities, jos būtų įdomios ir naudingos.

## PRIEKAIŠTAI BE PAGRINDO

Torontan į sporto žaidynes buvo nuvykusi ekskursija iš 30 žmonių, atstovavusių Sporto Klubą ir Lietuvos Atletų Klubą. Tuo pačiu metu, kai mūsų sportininkai rungėsi Kanados žemėje, New Yorke vyko lojalumo paradas, kuriame sportininkų, žinoma, pasigėsta. Dabar kai kurie lietuviškos grupės lojalumo parade organizatoriai nušneka, kad abu minėti sporto klubai neparodė reikiamo dėmesio lietuviškam reikalui. Bet tokie šnekoriai turėtų būti, nežino, kad tuo pačiu metu būti New Yorke ir Toronte nė jie negalėtų. Kam tada tos piktos šnekos?

Atletas



MARINAM pagamintas naujas lengvas helikopteris, kuris sveria tik 250 svarų ir gali būti lengvai sudėtas į sunkvežimį.

## Ieškomi asmenys

(Atkelta iš 6 psl.)

ziliroje.

Sullivan - Matulevičiūtė, Helen, dukte Gedmundo (Edmundo?)

Tarašauskas, Petras.

Vaisiukevičiūtė, Magdalena, ir jos tėviai Rinkevičius, Adomas ir Ieva.

Vasiliauskas, Martynas, ir sūnūs Jonas, Petras ir Pranas, gyvena Rumford Falls, Maine.

Veidman J. teta Kazimieras Bernotienė.

Vinkleraitė, Regina, dukte Richardo.

Visbarienė, Pranė, dukte Andriaus ir Marijos Klimavičiū.

Žymantas, Pranas, sūn. Jonas.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania  
41 West 82nd Street  
New York 24, N. Y.

## HOTELS

**MARSHBANK HOTEL**  
118 SO. TENNESSEE AVE.  
ATLANTIC CITY, N. J.  
1/2 blok to St. Nicholas Church.  
Rooms, Family Rooms, Reasonable Prices, Open All Year.  
Atlantic City 5-0093.  
ROSE Mc GUIGAN

## Priedas už teisybę

Rytų Berlyno vokiečių pagavo bebėgantį ir vakarinę dalį ir žinoma, patupdė į cypė pačių vokiečių komunistų pareigūnai. Teismas prikirpo atitinkamą bausmę.

Tasai kalėjimo sienoj įskuto užrašė: "Čia sėdėjo vokiečiai, pačių vokiečių uždarytas už tai, kad iš Vokietijos mėgino be leidimo bėgti į Vokietiją".

Raštas nepatiko liaudies valdžiai ir už tą norą įsiamžinti tiems, kurie vėliau irgi ten tupės, pridėjo pasėdėti kelis mėnesius magaryčiom.

## Nuėjo paspausti kruvinos rankos

Sveicarų spauda tebesipiktina Sveicarijos atstovu Maskvoje, kuris nuėjo į aerodromą pasitikti komunistinės Vengrijos Kadaro, kai jis lankėsi Maskvoje. Ir jis padarė su savo vyriausybės žinia. Paspausti žudiko kruviną ranką — ar tai yra Sveicarijos neutralumas? — klausia "Die Tat".

Jonuką pirmą kartą atsivežė į New Yorką. Labiausiai jis norėjo pasikelti į tą aukštą namą, apie kurį bobutė pasakojo, kad jis esąs iškilęs netol dangaus. Kai jie jau buvo 88 aukšte, Jonukas paklausė:

— Tėveli, bet ar Dievulis žino, kad mes pas jį atvažiuojame?

Ūkininkas nori pirkti šunį — sargą.

— Ar jis tikrai jautrus ir piktas? — teiraujasi pardavėjas.

— O, ir dar kaip! — Tamsta tikrai nepajėgsi užsimokėti už tas kelnes, kurias jis sudraskys.

Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

## DISPLAY

**GIVE YOUR CAR A SPRING REFRESHER COURSE**  
For Patrons of Santa Maria Parish  
Straight Special  
• Major Tune-Up Experts  
• Cooling System Surveyed  
• Lubrication Shakedown  
• Brake System & Front End  
• TOTAL ..... \$19.95  
WESTMONT MOTORS, INC.  
TY 2-0100  
2641 E. Tremont Ave., Bronx, N. Y.

**FOR BEST PRICES**  
Whit excellent Workman Ship on Additions. Alterations. Attics.  
Call the **FAIRWAY BUILDERS**  
SU 5-6311 AM 4-5387

**Storage—Repairing—Remodeling**  
**WOLOSCHUK FUR CO.**  
Manufacturing Furriers  
343 Seventh Ave., Nr. 29th St., N. Y. 1, N. Y. —Longacre 3-5823  
Open daily to 6 p. m., Thursday 8 p. m. Also by Appointment  
Woloschuk specializes in complete for storage repair and remodeling  
We also storage ladies' and men's cloth coats  
**COATS—MINK STOLETS**  
**JACKETS—CAPE JACKETS**  
**SCARFS AT VERY LOW PRICES**  
Make an appointment with us to display our finest furs in your home (50 miles limit) at your convenience.

## H. W. MALE

**VYRAS INDRAM PLAUTI** taip pat ir **PORTERIS** reikalingi pastojiam darbiu visiem metam. Geras atlyginimas. Kreiptis asmeniškai nuo 10 v. ryto iki 2 v. p. p. **Valley Stream Park, Inn.** 130 West Merrick Rd. Valley Stream, L. I.

## MULTIPLE SCLEROSIS?



Multiple sclerosis manifests itself in disorganized functioning of the muscles. Recovery depends on re-activation of nerve centers to restore harmonious operation of the body's normal processes. This Chiropractic endeavor to do—and has been successful in the treatment of so many cases that sufferers from multiple sclerosis are now being given a new lease on life.  
Research at Spears Hospital has further added to the effectiveness of Chiropractic's attack on this crippling. See your local chiropractor and write for free literature on MS and other problem diseases.  
**Spears Chiropractic Hospital**  
Dept. L-095, Denver 20, Col.

## Darbininko administracijoje galima gauti šios knygos

### RELIGIJA IR FILOSOFIJA

- Naujasis Testamentas ..... \$2.00
- Saulės giesmė, A. Maceina, 454 p. .... \$5.00
- Didysis inkvizitorius, A. Maceina, 222 p. .... 2.00
- Marija kalba pasauliui, G. de Fonesca, 264 p. .... 2.00
- Pranašystės apie pasaulio galą, Prel. P. Juras, 111 p. .... 1.00
- Džiaukis gyvenimu, O. Swet Marden, 72 p. .... 0.70
- Sventas Antanas Paduvietis, Nello Vian, 145 p. .... 1.00
- Ateitinių ideologija, prof. St. Šalkauskis, \$3.00
- Prie vilties kryžiaus, Dr. J. Prunskis, 139 p. .... 1.50
- Laisvė ir būtis, Dr. J. Girnius, 151 p. .... 2.00
- Milžinas, didvyris, šventasis, Dr. Pr. Gaidamavičius, 246 p. .... 2.00
- Sventasis Kazimieras, Z. Ivinskis, 220 p. .... 3.00
- Aušros žvaigždė, Tyruolis, Marijos poezijos antologija. .... 2.00
- Amžinoji auka, kun. V. Piktura, .... 2.00
- Šv. Jonas Bosco, kun. J. Lemoyne, 755 psl. .... 5.00
- Jaunystės maršas, Alfas Sušinskis, jaunimui skirta knyga, 260 psl. .... 2.00

### MALDAKNYGĖS

- Viešpaties Angelas, kun. A. Sabaliauskas raud. \$2.00
- auks. \$2.50
- de luxe \$4.50
- Apsaugok Aukščiausias — kun. dr. P. Aleksa ..... \$1.00
- Jaunuolių maldos, kun. Kirvelaitis, auks. .... \$1.75
- balt. \$2.50
- Atlaidų šaltinis, ..... \$4.00
- Būk mums malonus, Kan. F. Bartkus, 413 p. .... 2.00
- Vardan Dievo (mažųjų maldos), Kun. St. Yla, 133 p. .... 1.25

### LIETUVOS ISTORIJA IR GEOGRAFIJA

- Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustinas II l. .... 6.00
- Lietuvos archyvas (bolševizmo metai), 436 p. .... 1.50
- Vyskupo Valančiaus biografijos bruožai, Vac. Biržiška, 100 p. .... 1.00
- Legendariškieji O. F. M. kankiniai, 45 p. .... 0.50

Česlovas Sasnauskas, J. Zilevičius, 127 p. .... 2.00  
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Karys ..... 5.00

### BELETRISTIKA

- Didvyrių žemė, Karolė Pažeraitė ..... 1.00
- Gabija, metraštis ..... 6.00
- Susitikimas, J. Gailius, 155 p. .... 1.50
- Don Kamilius pasaulis, 324 p. .... 3.00
- Eldorado, apyskaitės ir vaizdeliai, 150 p. .... 1.80
- Valentina, A. Vaičiulaitis, 142 p. .... 2.00
- Siela už sielą, D. Pilla, 304 p. .... 2.00
- Algimantas, V. Pietaris, 267 p. .... 2.00

### POEZIJA

- Semeniškių Idilės, Jonas Mekas. .... 1.00
- Sventieji akmenys, F. Kirša, 112 p. .... 1.50
- Etapai (iršta), J. Kėkštis, 141 p. .... 3.00
- Laukų liepsnos, A. Tyruolis, 44 p. .... 1.00
- Atviros Marios, L. Andriekus, 136 p. .... 2.00
- Anapus teisybės, A. Gustaitis, Humoristiški eilėraščiai, 144 psl. .... 2.20

### DRAMA

- Gims tautos genijus, L. J. Voicėkauskas, 80 p. .... 1.50
- Žiurkių kamera, J. Grinius, 120 p. .... 1.50

### MUZIKA

- Missa in honorem Imm. Cordis ..... 1.50
- Lietuviška muzika, Č. Sasnauskas, 133 p. .... 3.50

### VAIKŲ LITERATŪRA

- Pasakos, Haufas, 93 p. .... 1.25
- Velykų pasakos, N. Butkienė, 32 p. .... 1.00
- Baltasis vilkas, K. Binkis, 36 p. .... 1.00

### IVAIRIOS

- Amerikos lietuvių vardynas, 279 p. 5.00 ir 7.00 (iristas)
- Darbininko administracija 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

## SUMMER RESORTS

**HORTON HOUSE**  
GREENVILLE, N. Y.  
Phone Greenville 5-4648  
Modern bedrooms, Sports, Best meals, Gorgeous view, Near catholic church, Walk to Village  
Write for Booklet "L"  
Mrs. John J. Sullivan, Prop.

**CHESTER HOUSE**  
Atop the Pocono Mts.  
TOBYHANA, PA.  
Tel. MT Pocono 4385 ar 4951  
Scenic location, high elevation, modern rooms. Weekly rate \$38-42 each, including 3 well-planned meals per day. Movies Dancing, Swimming Shuffleboard Fishing Boating and Golf nearby. Catholic church within walking distance. Booklet.

**EVA'S FARM**  
Puriling, N. Y.  
Cairo 9-9412  
Open n.w. Honeymoon. Weekends rm. 3 meals. \$7 day; \$38-44 wk; Heat; German-American home cooking, pies, biscuits. Church and town nearby. Bus rides welcome. Thruway exit 21. Booklet. Hollis 8-1029

## RESORTS

**TWIN WILLOWS**  
BEACH LAKE, PA.  
Phone 15  
Only 5 minutes to lake and catholic church, daily Mass. Bathing, boating, hot and cold water in rooms, home cooking. Rates \$36-\$41. All sports. Eunice Billard Prop.

## SUMMER COTAGES

**DUTCHESS COUNTY, N. Y.**  
3-4 room cottages, swimming area on premises, boating, fishing, private lake. Near Catholic church. Reasonable rates.  
E. A. O'Brien  
Lake Drive  
Rhinebeck, N. Y.  
Kingsbridge 6-3868

## RESTAURANTS

Ar jūs žinote, kad **THE STEAMBOAT INN** 8991 Steamboat Rd. Great Neck, Long Island  
• Patiekia skanius valgius ir gėrimus • Turi atitinkamą salę visokiom pramogom • Didelį gražų sodą piknikam.  
Kainos yra visiem prieinamos Galima kreiptis ir telefonu į **ALMA KASMOCIŪTĖ**, HUinter 2-9595  
Būsit patenkinti, kad kreipėtės

## REAL ESTATE

**LAKE MOHAWK, L. I.**  
Charming 3 bedrooms year round home; near beach; living room with fireplace raised dining area, kitchen, bath, automatic heat; garage.  
\$12,500  
Summer rentals available.  
**Harriette Luster, Realtor**  
**Sparte Theatre Centre, Rt. 15**  
Sparta, N. J. Next Mullers Delicatessen. Phone: Lake Mohawk 8405-3481

**PORT WASHINGTON**  
7 rooms, appliances, 2 1/2 baths, finished playroom, full basement fully treed and landscaped, 3 years old. Asking \$31,500. Monthly payments \$181. Port Washington 7,5119

**WANTAGH**  
Custom colonial cape, walking distance to St. Frances De Chat. parochial school, large living room with log burning fireplace, L shaped kitchen, dining area ceramic tile bath, huge expansion attic, semi-finished basement, detached oversized garage, aluminum storms, screens, blinds, fruit and shade trees. Principals only.  
SUNset 1-2242

Jeji nori ką paskelbti  
**DARBININKĖ**, skambink telefonu: **GLenmora 2 6916**

## LDS CENTRO VALDYBA

**Garbės Pirmininkas**  
J. E. Arkivyskupas  
**Richard J. Cushing, D. D.**  
**Dvasios Vadas**  
Kun. Pr. A. Virmauskas  
50 Flaherty Way  
So. Boston 27, Mass.

**Pirmininkas**  
Vincas J. Kudirka  
37 Franklin St.  
Norwood, Mass.

**Vice Pirmininkai**  
Vladas Paulauskas  
Juozas Galvickas

**Sekretorius**  
Antanas F. Kneizys  
50 Cottage Street,  
Norwood, Mass.

**Finansų Sekretorius**  
Nell Meškūnas  
91 Congres Ave.  
Waterbury, Conn.

**Iždininkė**  
Blanche Kapochy  
409 W. Broadway  
So. Boston 27, Mass.

**Labdarybės ir Stipendijų Komisija**  
Kun. Jonas Vaitekūnas  
350 Smith Street  
Providence, R. I.  
Bronė Mičiūnienė

**Revizijos Komisija**  
Danielius Averka  
Teklė Miltchel  
Benediktas Jakutis

**MIDDLEBURG, N. Y.**  
5 rooms and bath, all modern, fully equipped; heated; season rental. Call: PResident 8-4103

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE CALL LO 3-7291

## REAL ESTATE

**25-YEAR MORTGAGES**  
20% DOWN  
Near public and parochial schools, shopping center and excellent transportation.

**LINCOLN HOMES**  
N. Magnolia St., Off Washington Ave., Pearl River, N. Y.  
Pearl River 5-8232 or Gregory (N. J.) 2-0351  
DIRECTIONS: G. W. Bridge and Route 4 to Kinderkamack Rd., North on Kinderkamack Rd., which becomes N. Pearl St., Pearl River, to dead end. Turn left to Magnolia St. and right to Model Home. Another Project of Lincoln Home Const. Co. Builders for Over 25 Years.

**WADING RIVER SHORES.**  
Bungalow for sale with beach rights. Also waterfront and inside lots. 800' beach. Restrictions. Mrs. Henninger. WA 9-4201; RE 9-5569 (home)

**ROSELY HEIGHTS L. I.**  
(E. Park).  
Compact 2 story, 2 bedrm. col. Spacious setting fine trees, shrubs, terrace, stone wall, fireplace, garage. Basement, appliances extras. Orig. owner \$16,900  
Near Parochial School and Cath. Church. RO 3-4724

**WESTBURY**  
(Nr. St. Brigid's Parish)  
Cape Cod. Occupancy June 1st. Low upkeep. See this 4 bedroom house. 9 years old. 'The biggest little house you have ever seen' Most of the interior wood paneled; loaded with modern extras and utilities. Inside and outside living and play. Bus nearby to Parochial school and church. \$17,250.  
ED 3-3794 or ED 3-4347

**WEST SAUGERTIES, N. Y.**  
7 rm. year round home and 4 rm. summer bungalow on plot 495x128; both completely furnished; refrigerators, electric, gas and oil range; venetian blinds, fruit trees, outdoor barbeque, tool house.  
\$12,500 JAmica 9-2687

**LAKE MOHAWK, N. J.**  
Charming 3 bedrooms year round home; near beach; living room with fireplace raised dining area, kitchen, bath, automatic heat; garage. \$12,500  
Summer rentals available.  
**Harriette Luster, Realtor**  
**Sparte Theatre Center, Rt. 15**  
Sparta, N. J. Next Mullers Delicatessen. Phone: Lake Mohawk 8405-3481

**ST. ADIAN'S PARISH**  
Williston Park, L. I., N. Y.  
New bungalow, 5 rooms expansion attic, oil, hot water heat; fully insulated walls close to transportation, shopping area, Catholic church and parochial school; reasonably priced.  
HO 5-1220  
FT 7-5436

**LIETUVOS ATSIMINIMU**  
RADIO VAJANDA JAU 16 TUS ME-  
TLIS SKRIEJA PAS KIEKVIENA.  
LIETUVI DIDŽIO NEW-YORKO  
N. J. IR CONN. APYLINKEJE KU-  
RIS IEŠKO ATSIGAVINIMO LI-  
TUVIŠKAMĖ ŽODYJE IR DAINOJE.  
DABAR  
**NAUJU LAIKU**  
SĖSTADIENIAIS 4:00 IKI 5:00  
NUO VALER.  
STOTIS **WEVD** (1350 KIL. IR 97.9 MEG. FM)  
DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.  
**STUKAS** 1264 WHITE ST.  
HILLSIDE N.J.  
WA 6-3325

# DARBININKAS

## NEW YORKO NAUJIENOS

KUN. J. J. ČEPUKAIČIUI, šv. Andriejaus parapijos klebonui Philadelphiaj, Brooklyno pranciškonai nuosirdžiai dėkoja už \$100 auką jų darbams paremti. Kun. J. J. Čepukaitis auką įteikė lankydamsis Brooklyne.

"Vyrai Gedimino kalne" vardu pavadinta ilgamečio Kario redakcijos nario Stasio Butkaus, dabar gyvenančio Maspeth, N. Y., atsiminimų knyga apie Lietuvos nepriklausomybės kovas. Knyga jau atiduota spaudai. Leidžia "Aušros" leidykla Vokietijoje.

Alekso Mrozinsko piano studijos mokinių koncertas įvyks gegužės 18 d. 5 v. p. p. Apreiškimo parapijos salėje. Programoje dalyvaus per 25 mokinius. Tai ketvirtasis jo studijos koncertas. Po koncerto — šokiai, kuriems gros R. Butrimo orkestras.

N. Y. skautų vadovai, Šarūno draugovės draugininkas Jonas Ulėnas, skautų vyčių d-vės vadas Vyta. Gobužas ir vilkių d-vės draugininkas Arnas Bobelis Liet. Skautų S-gos Tarybos Pirmijos nutarimu pakelti į paskautininko laipsnius.

Inž. Pranas Zundė, buvęs ilgametis Liet. Bendruomenės pirmininkas Vokietijoje, lietuviškos Vasario 16 gimnazijos organizatorius, kaip imigrantas atvyko į Ameriką ir šiuo metu apsigyveno pas A. Reventą Brooklyne. Jo šeima dar liko Vokietijoje.

Prel. M. Krupavičius laikys pamaldas ateitininkų šventėje, kuri įvyks gegužės 11 d. šventėje kviečiami dalyvauti visi ateitininkai. Pamaldos bus Angelų Karalienės bažnyčioje 10 val., po jų bendri nusryčiai ir iškilmingas posėdis.

Mirė Povilas Daužickas mirė gegužės 4 d., laidojamas gegužės 7 iš Angelų Kar. bažnyčios Mt. St. Mary Flushing kapinėse.

Angelų Kar. parapijos šv. Vardo d-jos pusrūčiai sekmdienį po 8 v. mišiu.

## GEROS ŽINIOS VISIEMS

KAS NORI SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITAS SSSR DALIS

Po didelių šios firmos pastangų Inturistas vėl patvarkė, kad vartoti drabužiai, siuntiniai į Lietuvą ir kitas SSSR dalis būtų vertinami kaip nešioti. Nuo gegužės 1 d. vartoti drabužiai šios firmos įstaigose bus įvertinami realistiškai, tad NEREIKĖS MOKĖTI UŽ NESIOTUS DRABUŽIUS tiek, kiek už naujus, o tik tiek, kiek tie drabužiai verti vietos rinkoje.

## Parcel Department GLOBE TRAVEL SERVICE

Tinkamesniam klientų patarnavimui mes turime įstaigas:

CLEVELAND 3, OHIO.  
1165 E. 71 St., Tel. UTah 1-0807.  
Kasdien 10-7, šeštadieniais 10-5.

CHICAGO 32, ILL.  
4102 Archer Ave. Tel. FR 6-6399  
Kasdien 9-7, šeštadieniais 9-5.

SO. BOSTON 27, MASSACHUSETTS  
Room 10, Ellis Bldg. 409 E. Broadway  
Tel. ANDrew 8-8764.  
Kasdien 9-5, šeštadieniais 8-2,  
Ketvirtad. 9-7.

Galite siųsti maisto produktus, rūbus, rūbams medžiagas, baltinius, avalynę, vaistus ir kitus daiktus. Kiekvienas siuntinys apdraustas ir garantuojamas pristatymas be atsiduro atlyginimo. Kiekvienas siuntinys gaus na gėjų pasirašytą pakvitavimą.

Siuntiniai išsiunčiami skubiai, be atidėlioimo ir pristatomi greitai kaip tik galima.

Veikiama specialiu susitarimu su INTURIST (Maskva) ir siuntiniai siunčiami į visas Sov. Rusijos dalis. Muitai apmokami vietoje, taip kad gavėjas nieko neturi primokėti.

Parcel Depart. GLOBE TRAVEL SERVICE savo įstaigose turi įvairių aukelų, maisto produktų ir kitų daiktų savo klientų patogumui.

Siuntinius galite Parcel Depart. GLOBE TRAVEL SERVICE įstaigose siųsti paštu, tuoj gausite sąskaitas ir jūsų siuntiniai bus sutvarkyti ir išsiųsti paskyrom vietom.

Savo siuntinius siųskite per įstaigą, kuri savo patikimumą įgijo 25 metų geru patarnavimu.

Prašykite informacijų ir katalogų.

NEW YORK 23, N. Y.  
1901 Broadway, Tel. LYceum 5-0900.  
Kasdien ir šeštadieniais 9-5.  
(uždaryta sekmadieniais).

PHILADELPHIA 6, PA.  
716 Walnut St., Tel. LOcust 3-4955  
Kasdien 9-5, trečiadieniais 9-8 val.

DETROIT 10, MICHIGAN  
6446 Michigan Ave., Tel. TA 5-7560.  
Pirm., antr., treč. ir ketvirt. 9-6,  
penktadieniais ir šeštadieniais 9-9.

## Inžinierių metraštis haigiamas redaguoti

New Yorke gyvenęs inž. Kazys Krulikas baigia redaguoti lietuvių inžinierių bei architektų metraščių, kuriame bus apžvelgta visokeriopa lietuvių inžinierių veikla nuo 1945 iki 1956 metų. Metraštinis bus pavadintas "Lietuviai inžinieriai ir architektai".

Knygos pradžioje bus atžymėta veikla nepriklausomybę kuriant,

ja ginant, tvarkant ir tobulinant susisiekimą bei atstant sugriautą kraštą, pagalbą žemės ūkiui, inžinierių bei architektų organizacijos. Šią įžangą norima pagilinti ryšius su senąja karta ir jos gražiais darbais ir kartu duoti bendrą vaizdą tam jaunimui, kuris mokėsi toli nuo savo tėvynės.

Antroje knygos dalyje bus apžvelgta veikla nuo 1945 iki 1956 metų.

kur bus paliesta organizacinė, spaudos, profesinė, mokslinė, kultūrinė bei visuomeninė darbuotė Argentinoje, Australijoje, Austrijoje, Brazilijoje, Danijoje, Didž. Britanijoje, Italijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje, Kolumbijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Veneculoje ir Vokietijoje. Šiuose kraštuose veikė per 1000 lietuvių inžinierių ir architektų. Metraštyje bus paminėta apie 240 naujai baigusių inžinierių bei architektų, daugiau kaip 380 inžinierių studijuojančių ir per 40 baigusių įvairias technikos mokyklas.

Metraštyje būtų gera turėti visus kolegas lietuvių inžinierių, architektų, technikus ir techniką studijuojančius.

Trečioje knygos dalyje bus suminėti lietuvių inžinierių ir kitų lietuvių išradimai,

Motinos Dienos minėjimą rengia Brooklyno Maironio šeštadieninė mokykla ir Liet. Bendruomenės Kultūros Taryba gegužės 12 d., 3:30 v. p. p. Apreiškimo parapijos salėje. Programoje paskaita, dainininkės Rožės Maironytės dainos, J. Matulaitienės tautinių šokių grupė; muzikos, eilėraščių pynė, kurią atliks Maironio mokyklos mokiniai. Visi kviečiami atsilankyti.

Jaunimo stovyklai aukojo Moterų S-gos 24 kuopa 25 dol., A. Kaunas 5, dail. V. K. Jonynas 5. Globos Komitetas nuosirdžiai dėkoja.

Parduodama moderni delikatesų krautuvė su butu. Biznio pajamos \$11,000 per savaitę. Savininkas išsikelia į kitą valstybę. Tinka vyrui ir žmonai. Kreiptis: tel.: HOLLIS 4-4245.

Reikalinga trijų suaugusių šeimai butas kur nors gerame rajone. Siūlymus siųsti Darbininko redakcijai.

Išnuomojamas 1 asmeniui kambarys Richmond Hill apylinkė 100-17 87th Ave. Vie nas blokas nuo Jamaica linijos. Galima naudotis ir virtuve. Kreiptis: Tel. VI 9-3967.

Išnuomojama vyrui gražus kambarys su atskiru įėjimu, 78-17 90 Ave., Woodhaven. Galima susitarti ir dėl pilno išlaikymo. Kreiptis telefonu MI 2-4151.

Išnuomojama kampinis krautuvės kambarys tinka betkokiam bizniui. Mrs. M. Adomėnas, 69 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Išnuomojami 3 kambariai pavieniams vyrams prie BMT Jamaica linijos ir prie parko. Duryš atskiros. Galima naudotis vonia ir virtuve. 112 Jerome St. Brooklyn 7, N. Y. Tel. Midway 7-2658.

technikinių leidinių bibliografija, techninių knygų leidyklos, žuvusieji, mirusieji ir išvežtieji į Siourą inžinieriai, bendroji techninė apžvalga ir k.

Iki šiol uoliejai bičiuliai, metraščiai bendradarbiai, atsianti įdomios medžiagos iš įvairių kraštų. Iš jų prenumeratos bei aukų gauta 788.55 dol.

Iki šiol įvairiems susirašinėjimams išleista 78.52, Metraščiui spausdinti lieka 712.03 dol. Bet metraščiui pradėti spausdinti būtina reikia 1000 dol. iš inžinierių - architektų tebelaukiama prenumeratos ir aukos.

Metraščio redagavimas užsitęsė dėl įvairių priežasčių.

Sunku yra surinkti veiklos apžvalgas. Reikia daug susirašinėti ir nuolat klįbinti. Gauta medžiaga pasidaro gana sudėtinga reikia ją perredaguoti, perrašyti. Dalis medžiagos yra renkama iš spaudos. Reikia perskaityti 14 laikraščių bei kitokių leidinių ir iš jų susirasti tą medžiagą, kurios praeiti neatsiuntė. Trukdė dar ir redaktoriaus užsiėmusi liga. Nugalėjus visus sunkumus, metraštinis toliau tvarkomas.

Prieš pradėdamas spausdinti, inž. Kazys Krulikas dar kartą kreipiasi į visus mielus kolegas inžinierius bei architektus,

kviesdamas paremti šį darbą. Visi prašomi siųsti mažiausiai 3 dol. vienkartinę prenumeratą, veiklos žinias, trumpą ir galimą skelbti biografiją. Didesnės aukos bus skelbiamos metraštyje. Adresai bus skelbiami tik tu, kurie savo sutikimą pareiškė raštu. Nesulaukus greitu laiku kolegų biografijų bei veiklos žinių, bus panaudotos rastos periodiniuose laikraščiuose. Visą medžiagą ir pinigų siųsti adresu: K. Krulikas, 160 Hendrix St., Apt. 5, Brooklyn 7, N. Y. U. S. America.

## DAINA APIE ILGESĮ

Viešnia iš Clevelando, Aldona Nasvytytė Augustinavičienė balandžio 28 Baltic Freedom House, L. M. A. klubo tradicinio Atvelykio pobūvio metu kalbėjo apie Nelės Mazalaitės "Legendas apie ilgesį" ir Julijaus Kaupo "Daktarą Kripštuką pragare". Abu rašytojai suminėtuose kūriniuose išreiškia tą patį ilgesį, tik kitomis formomis. Pobūvio viešnies ir svečiai dideliu atidumu klausėsi literatūros kritikės paskaitos. Anot paskaitininkės, N. Mazalaitės legendos — tai klasinis lietuvių legendų pavaldys. Bet jei N. Mazalaitės legendose ilgesys gimtatai šaliai virpa liūdesiu ir gailėsčiu, tai J. Kaupo pasakoje tas pats ilgesys plazda linksmomis bei juokingais Kripštuko nuotykiams.

Paskaitininkė abiejų rašytojų išsakyta minėtuose kūriniuose ilgesį perdavė klausytojams retu menišku sugebėjimu. Ji, sakytum, pati dainavo apie tėvynės ilgesį.

Po paskaitos N. Mazalaitė paskaitė savo kūrybos, o V. Janulevičiūtė perskaitė ištrauką iš J. Kaupo "Kripštuko". V. Leskaitienės suorganizuotams Atvelykio pobūvis buvo nuotaikingas ir kultūringas. Svečiai skirstėsi atsigavę, paskraidę ilgesio sparnais.

I. Banaitienė

Kiluliui, Vieškalniui, Birutei Banaitytei ir Elei Vizbaraitei už visokeriopą paramą sėkmingai pravedant velykinių šokių vakarą, skirtą sutelti lėšų Džiamboros Fondui. Tuo vakaru rūpinosi Skautų Brolijos užsienio skyrius.

Stephen Bredes Jr  
ADVOKATAS  
37 Sheridan Ave.  
Brooklyn 8, N. N.  
Tel. APplegate 7-7083

Gerbiamam kolegai  
DIPL. INŽ. JONUI VASIUI  
jo seseriai mirus, gilią užuojautą reiškia  
ALIAS Bostono skyrius



WELLESLEY mergaičių kolegijoje, Massachusetts, kasmet būna lanko ritenimo varžybos. Šiemet jas laimėjo Helen Fisher. O kuri laimi, sakoma, pirmiausia ir išteka.

## BOSTONO ŽINIOS

Paulius Jurkus,

Darbininko redaktorius ir šių metų Draugo premijos laureatas, gegužės 12 kalbės ateitininkų šventėje. Šventė ir motinos minėjimas prasidės 10 val. šv. Petro bažnyčioje pamaldomis. Po pietų 4 val. visi renkasi į Lietuvių Pilięčių dr-jos salę. Čia bus iškilmingas susirinkimas ir meninė programa. Girdėsime jaunus mūsų menininkus: solo dainuos Audronė Gaigalaitė iš Philadelphiajos ir Pranas Zankas iš Detroito, skambins pianistas Darius Lapinskas, baletą šoks Irena Mockepetrytė, deklamuos Irena Mikolskytė. Visi nuosirdžiai kviečiami.

Paulius Jurkus taip pat bus Bostone birželio 1. Kultūros klubo susirinkime skaitys savo kūrybą.

Kazys Mockus skaitys angliškai paskaitą Bostono katalikų vyrų susirinkime, kuris įvyks šv. Petro parapijos salėje gegužės 16.

Pirmoji vaikų komunija šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje gegužės 19, sekmadienį. Klebonas kun. Pr. Virmauskis kviečia tuje šventėje kuo daugiau dalyvauti visus parapičius. Parapijai yra didelė šventė, kai mažiųjų pirmą kartą artinasi prie Komunijos. Jūs turi apgaubti suaugusiuosius didelę tikinčiųjų šeimą.

Skaityti dėkoja Kiluliui, Vieškalniui, Birutei Banaitytei ir Elei Vizbaraitei už visokeriopą paramą sėkmingai pravedant velykinių šokių vakarą, skirtą sutelti lėšų Džiamboros Fondui. Tuo vakaru rūpinosi Skautų Brolijos užsienio skyrius.

Stephen Bredes Jr  
ADVOKATAS  
37 Sheridan Ave.  
Brooklyn 8, N. N.  
Tel. APplegate 7-7083

Zuzanos Griškaitės koncertas įvyks Jordan Hall gegužės 26. Žymios mūsų solistės dainų koncertą rengia Nukryžiuotojo Jėzaus seserų rėmėjai Bostone. Pelnas skiriamas seserų koplyčiai Brocktone statyti.

Tautinių šokių vakaras, surengtas balandžio 28 Thomas Park aukštesnės mokyklos salėje, praėjo labai įspūdingai ir sutraukė didelį skaičių žmonių. Vakaro organizavimą Ona Ivaškienė su savo tautinių šokių trupe, kuri telkia lėšas vykdyti tautinių šokių šventę Chicagoje. Labai buvo malonu, kad programai buvo patelktos kitos tautos: lenkų, ukrainiečių, čekų, airių, anglų, škotų. Mergėjo įvairūs tautiniai drabužiai, keitėsi šokių judesiai ir stilius, nors kitų tautų buvo ir nedidelės grupės. Didžiausia ir įvairiausia buvo pačių lietuvių. Dalyviai galėjo pasidžiaugti mažu tarpautiniu ansambliu, kurį sutelkė energingoji O. Ivaškienė.

Dr. A. Geručio paskaita Bostone  
ALT Bostono skyrius pakvietė neseniai iš Europos atvykusį diplomatinės tarnybos narį dr. A. Geručį skaityti paskaitą apie Vokietijos vaidmenį Lietuvos reikaluose. Paskaita bus šeštadienį, š. m. gegužės 11 d. 7 v. 30 min. vak. Liet. Taut. S-gos namuose 484 E. 4th St., So. Boston, Mass.

Sekmdienį, gegužės 12 d., 7 val. vak. AL Taut. S-gos Bostono skyrius rengia savo namuose bankietą dr. A. Čeručii pagerbti. Į paskaitą ir į bankietą visi kviečiami. Norintieji dalyvauti bankiete prašomi registruotis iš anksto pas Igną Vileniškį tel. AN 8-8384.

## Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas  
Juozas Andriušis  
GENERAL INSURANCE BROKER  
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC  
Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.  
Ivairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.  
Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut  
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.  
Kreiptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Juozas Andriušis  
87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.  
Virginia 7-4477

BOSTON, M855.

BARASEVICIUS ir SŪNUR  
FUNERAL HOME  
251 W. Broadway  
South Boston, Mass.  
JOSEPH BARASEVICIUS  
Laidotuvių Direktorius  
Tel. ANDrew 8 2590

WAITKUS  
FUNERAL HOME  
197 Webster Avenue  
Cambridge, Mass.  
PRANAS WAITKUS  
Laidotuvių Direktorius  
ir Balsamuotojas  
NOTARY PUBLIC  
Patarnavimas dieną ir naktį  
Nauja moderniška koplyčia šermentimis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiamauslimis kainomis. Kainos ta pačios ir į kitus miestus.  
Reikale šaukiate: Tel. TR 6-6434

NEW YORKAS

Tel. EVergreen 7-4335  
Stephen Aromiskis  
(ARMAKAUSKAS)  
Graborius-Balsamuotojas  
MODERNIŠKA KOPLYCIA  
423 Metropolitan Ave.  
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043  
Matthew P. Ballas  
(BIELIAUSKAS)  
FUNERAL HOME  
M. P. BALLAS—Direktorius  
ALB. BALTRONAS-BALTON  
Reikalų Vedėjas  
660 Grand Street  
Brooklyn, N. Y.  
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770  
Joseph Garszys  
GRABORIUS  
BALSAMUOTOJAS  
231 Bedford Ave.  
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS -  
ŠALINSKAS  
Laidotuvių Direktorius  
84-02 JAMAICA AVE.  
(prie Forest Parkway Station)  
Woodhaven, N. Y.  
Suteikiam garbingas laidotuves.  
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.  
Tel. Virginia 7-4499

William J. Drake  
Dragūnas  
LIETUVIS ADVOKATAS  
Telefonas Jamaica 6-7272